JURNALUL® S.F.

Premiul Convenției Europene de SF
EUROCON '94

Anul IV Nr. 142; 1-7 Noiembrie '95
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ȘI FANTASY
16 pagini - 400 lei

Urmînd exemplul francezilor și canadienilor un autor american scrie special pentru JURNALUL SF

DESPRE SCHIMBĂRI ŞI OAMENI

Robert Silverberg - Timp al schimbărilor
Traducere de Diana Voicu
Editura PYGMALION

M-am lămurit că o carte are importanţa şi înţelesul pe care i-l atribuie cititorul. Iar acest înţeles diferă, de multe ori, în funcţie de starea conjuncturală în care are loc lectura.

Cînd am citit prima oară romanul lui Silverberg (cu mult mai mult de zece ani în urmă) n-am fost teribil de încîntat. Sigur, măiestria autorului nu putea fi pusă la îndoială, iar capacitatea lui de a imagina o societate cu reguli de conduită aparte, cu tabu-uri stranii, dar posibile, m-a impresionat. Însă o lume în care n-ai voie să-ţi exprimi simţirile, în care simpla rostire a pronumelui personal la persoana I singular reprezintă o obscenitate, nu-mi spunea prea mult. Obişnuit cu o lume în care se vorbea doar despre *noi*, iar încercările de realizare individuală erau considerate manifestări ale influenţei burgheze, eforturile lui Silverberg de a milita pentru un individualism încadrat însă în comunitate mi s-a părut ceva bizar. Ceva la un pol opus străduaniilor maoiste de a nega individualitatea (amintesc, cu titlu de informaţie amuzantă, un articol indignat despre o lozincă dintr-o şcoală sovietică.

Încearcă să fii mai bun la învăţătură decît colegii tăi.

Ca atare, romanul mi s-a părut un exerciţiu stilistic interesant, şi atît.

Silverberg caută, în cartea sa, să transpună în formă literară unele din obsesiile sale. Una din ele, ideea de a avea acces la gîndurile altora, mă indignează. Sînt un adept al respectării intimităţii. Nu mi-ar place să-mi citească gîndurile cineva. De aceea, o serie de romane ale sale, deşi bine realizate, nu mi se potrivesc ideatic. Tot în *Timp al schimbărilor,* autorul manifestă unele influenţe hippie: concepţia despre comunitatea spirituală realizată prin intermediul drogurilor, căutarea divinităţii pe care n-o cunoaşte şi pe care, de fapt, n-o poate accepta... Un roman plin de idei şi frămîntări. Dar care îmi erau străine.

La recitirea recentă a cărţii am simţit că unele lucruri pot fi privite altfel. Că discuţiile despre schimbări n-au sens decît într-un timp al schimbărilor.

Iată, sîntem acum în situaţia de a ne schimba mentalitatea. De a gîndi ca persoane individuale, nu ca membrii unei colectivităţi în care nu avem nimic de spus. Egalitarismul socialist, despre care se pomeneşte atît, ne-a marcat puternic (deşi ideea este falsă, socialismul leninist nu recunoştea egalitatea, ci propovăduia un fel de feudalism, în care promovarea se făcea pe baza originii sociale, nu a meritului - interesant că şi Silverberg îşi plasează acţiunea romanului într-o lume feudală...) Trecerea bruscă la un individualism exacerbat, egoist şi chiar cinic, şochează, contrariază. Afirmarea deplină a *eului,* fără a ţine seama de ceilalţi, dă un sens aparte părerii lui Silverberg (care este, în fapt, ideea de bază a democraţiei): individualismul nu se poate afirma plenar şi benefic decît într-o îmbinare perfectă cu deschiderea spre ceilalţi, cu înţelegerea nevoilor lor.

Fiindcă, în fapt, o societate colectivistă nu privează sufletul doar de bucuria destăinuirii sincere, lipsite de temeri, ci şi de plăcerea de a te simţi alături de ceilalţi. Te închizi în tine, te fereşti de oricine şi devii, încetul cu încetul, o făptură resemnată, posomorîtă, posacă...

Însă, după cum remarcă Silverberg, schimbarea nu vine niciodată din exterior, indiferent de faptul că impulsul ţi-l dă cineva neimplicat în coşmarul psihic în care ai trăit. Kinnall avusese frămîntări şi îndoieli privind corectitudinea lumii în care trăise. Întîlnirea cu Schweiz a fost doar picătura ce-a umplut paharul.

Trăim timpul schimbării. Sîntem pregătiţi? Sufletul nostru o doreşte? Cîţi dintre noi înţeleg esenţa chinurilor prin care trecem? Între *eu* şi *noi* poate exista o prăpastie fără fund. Doar dragostea faţă de semeni, înţelegerea pentru cei din jur poate ridica o punte peste acel abis... Oare o vom construi?

Vitrina cu iluzii

Pornind de la legende

Michael Crichton - Congo
Versiunea în limba română de Ştefancu Mircea
Editura OLIMP, 1994

Văzînd reclama filmului realizat pe baza romanului lui Crichton, mi-am procurat şi am citit, plin de curiozitate, *Congo.*

Am descoperit un roman SF interesant şi inteligent, construit în maniera deja consacrată a autorului american. O documentare amplă, o relatare cvasiobiectivă, naturalistă chiar, a mediului ştiinţific şi metodelor de cercetare în favoarea marilor corporaţii. O demonstraţie limpede, de necombătut. Un mod de a exprima adevărurile ştiinţei pe înţelesul tuturor, iar maldărul de informaţii e strecurat subtil în mulţimea de aventuri dramatice.

Pornind de la legenda Zinj din vechiul Congo, loc în care s-ar fi aflat minele de diamante ale regelui Solomon, Crichton ne oferă descrierea modului în care se face explorarea în junglă în momentul de faţă, expune tehnologii şi metode de lucru care, deşi au ajuns la o largă utilizare, nu sînt încă cunoscute de marele public. Prin aceasta conferă un caracter de strictă autenticitate romanului.

Am rămas impresionat de documentarea convingătoare referitoare la nivelul de inteligenţă al primatelor, iar Amy, gorila care a învăţat să vorbească prin limbajul semnelor, reprezintă un personaj, la fel de interesant ca oamenii. În acelaşi timp, Crichton furnizează o mulţime de informaţii despre lumea junglei africane, despre ce se ascunde în adîncul necunoscut al Congo-ului.

Deci, o carte atractivă şi instructivă, ca şi celelalte romane ale autorului. Am devorat-o cu plăcere şi am regretat cînd s-a terminat.

Trebuie să menţionăm cele cinci pagini de bibliografie, care dovedesc studiul serios al autorului în domenii extrem de variate, de la istoria bazinului Congo pînă la calculatoare, transmisia prin sateliţi, comportarea maimuţelor şi altele. O dovadă în plus că SF-ul de calitate se scrie ştiind despre ce vorbeşti.

Din nefericire, deşi traducerea este cursivă, curgătoare, contribuind la plăcerea lecturii, domnul Ştefancu face cîteva gafe de neiertat pentru o persoană cu experienţă şi în SF şi ca traducător. Dacă mesajul pe calculator *Moment de gîndire* mi se pare doar ciudat, în experienţa mea de informatician întîlnind, de obicei, forme precum *Wait, Wainting, Wait a moment* , nu pot trece cu vederea formulări precum *dispozitiv pentru lansarea de proiectile laser* sau *cartofi pătraţi.*

Dar să lăsăm aceste amănunte. Cartea este foarte interesantă, iar imaginea gorilelor dresate să ucidă produce coşmaruri.

În concluzie, un roman în care măiestria lui Crichton se manifestă pe deplin.

Suferinţa ca mod de existenţă

Robert Silverberg - Joc crud
Traducera: Alina Popov şi Aurel Cărăşel
Editura Graphis, colecţia Albedo

Romanul (al cărui titlu original nu este dezvăluit) se încadrează în lucrările de introspecţie psihică ale lui Silverberg, ca *Omul stohastic* şi altele.

Ideea de la care se începe e relativ ilogică: cosmonauţii pămînteni ajunşi pe altă planetă sînt supuşi unor vivisecţii monstruoase, în urma cărora supravieţuieşte doar Minner Burris. Deşi transformat într-o fiinţă înspăimîntătoare, aceasta se încăpăţînează să trăiască, să spere...

Iar speranţa lui va constitui elementul speculat cu cinism de un individ fără scrupule care, punîndu-l în legătură cu o altă urgisită a sorţii, se bucură de chinurile lor.

Silverberg analizează cu minuţiozitate sentimentele personajelor, înţelegerea lor iniţială, frăţia în suferinţă, care se transformă treptat în ură *(infernul sînt ceilalţi* , zicea Sartre...).

Povestea în sine, peregrinarea prin diferite tărîmuri ale locurilor de divertisment, este plină de găselniţe interesante, de amănunte picante şi atractive. Însă pătrunderea în interiorul personajelor, descoperirea motivaţiilor lor deosebit de aprofundată, demonstrează capacitatea autorului (dovedită în multe cazuri) de a înţelege sufletul omenesc.

Suferinţa continuă a personajelor, motiv de disperare şi dezorientare, se transformă, în cele din urmă, în capacitatea de a-şi depăşi condiţia.

Durerea este cel mai bun învăţător. Şi cel de pe urmă, concluzionează Burris, acceptîndu-şi soarta.

Ca majoritatea dintre noi...

P.S. Cred că titlul ultimului capitol este *Dona nobis pacem,* şi nu *mobis,* cum este trecut în carte...

Pagină realizată de Liviu Radu

JURNALUL SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL
Editat de S.C. JURNALUL S.A
ISSN 1221-7875

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128.
ABONAMENTELE se pot face la orice centru RODIPET.
Cititorii din străinătate se pot abona prin
RODIPET SA
PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1.

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ
(REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR.
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI :
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector I, București
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată
Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ

Culegere:
Alina LEON

Corectură:
Mihail GRĂMESCU

Montaj offset:
Georgiana DUCMAN
Mariana SEBE
Silvana GREERE

PREMIILE CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI
CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA
GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)
CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

Tiparul executat la
INTACT

NICOLAE TIȚA

LUPII

Reușiseră! Izbutiseră să treacă hotarul Pathissului. Copitele cailor frămîntau malurile însîngerate, luînd pămîntul în stăpînire. Picioarele nervoase ale animalelor tremurau nestăpînit, scuturate de frisoane, ocolind trupurile oamenilor. Se mișcau mai departe, tot mai adînc în cîmpia rîului, împinse de celelalte valuri de călăreți. Arcașii barbarilor din munți nu putuseră opri urdia. Sîngele lor îngrășa pămîntul, iar carnea, caldă încă, chema corbii înnebuniți. Vederea hranei îi arunca orbește din înalturi, din stolul întunecat ce acoperea cîmpia. Erau călcați, săgetați, spintecați, dar nu se puteau opri. Moartea plutea în aer, în apă, pe pămînt, iar ei erau Solii. Oameni și corbi, moarte și viață... Mîna lui Krocksiras împunse văzduhul cernit și tăvălugul urdiei încremeni. Chiotele învingătorilor se stinseră pe buze, înlănțuite de dinții încleștați. Prințul trebuia ascultat. Era moștenitorul neamului. Al celților. Bătrînul rege Chosotiros îi aștepta cu vești. Cu aur, fier și femei. Multe, multe femei. Neamul trebuia înmulțit, înarmat și trimis să cucerească lumea. Departe spre răsărit, spre ținuturile de dincolo de Apa-fără-sfîrșit. Lumea se așternea la picioarele lor. Caii nechezau agitați, istoviți de trecerea apelor învolburate. Luntrile încărcate se izbeau înfundat de maluri, lăsînd căruțele grele și carele de luptă pe pămîntul sigur. Krocksiras se întoarse încet spre marea de oameni. Erau mii, zeci de mii de viteji, războinici călîți în lupte și jafuri. Veniseră împreună din Pădurea Neagră, din codrii deși, hercynici, pe firul Rinului cel Sfînt, al Istrului. De 100 de zile și nopți părăsiseră ținuturile strămoșești. Căutau o nouă țară. În Pădurea Hercynică nu vor mai avea loc mult timp. Triburile germane îi împingeau tot mai spre răsărit și nu li se puteau opune. Ochii lui Krocksiras se îngustară, sticlind prin fantele coifului de aur. Privirile-i ascuțite alunecau, cercetînd din fugă terenul. Dincolo de stolurile corbilor, dincolo de cîmpia bogată, dincolo de codrul uriaș ce îngrădea capătul orizontului roșu, erau Munții. Munții cei plini aur, fier și argint din legendele triburilor. Dincolo de ei era Marea-Fără-Sfîrșit. Între munți și Mare își vor închega Noul Regat.

Rubobostes pîndea încruntat gîndind cu repeziciune. Tabăra fremăta surd, apăsată de greutatea nopții. Aerul fierbea de-a lungul coastelor împădurite, luminat în răstimpuri de fulgerele tăcute. Furtuna era încă departe, întîrziind parcă cu teamă, să se apropie de Muntele Sacru Kogainon. Dacia era din nou atacată. De aceiași dușmani de veacuri. Rubobostes îi cunoștea bine pe taurisci, boi și scordisci. Se luptase cu ei de cîteva ori. Acum însă triburile celte se uniseră. Nu-i era frică de ei. Erau războinici neînfricați, cruzi, dar nu erau organizați. Atacau în cete, furioși și sălbatici. Nici cu știința armelor, a războiului, nu stăteau mai bine. Dar erau mulți. Mai ales acum. Ce-i făcuse să se unească? Orgoliul și dorința de a păstra doar pentru ei bogățiile prăzilor jefuite îi împiedicase să se unească; să fie un singur popor. Ceva se întîmplase acolo la gurile Rinului, în pădurile lor întunecate. Rubobostes ar fi dat orice să afle. Privirile i se înfipseră în apele întunericului de deasupra. Norii negri coborîseră tot mai mult, strivind munții cu apăsarea lor. Spaima și mînia se oglindiră fulgerător în ochii luptătorilor. Urau furtunile, și mîinile aspre se încordară pe arcuri. Așteptau doar un semn. Încuviințarea lui Rubobostes. Ochii regelui spintecau vălurile nopții urmărind fuioarele de fum. În mijlocul pădurii de lîngă munte, înghesuiți în Poiana Cerbului, celții sărbătoreau victoria. Trecuseră apele Pathissului, măcelărind arcașii daci, iar Marii Preoți, Druizii, pregăteau Dansurile rituale. Rubobostes nu-i vedea, nu-i auzea, dar era acolo. Cu gîndul, cu mintea, cu ființa spiritului, cum zicea Marele Preot al Kogainonului, Zoides. Druizii incantau în barbă formulele sacre, acompaniați de cîntecele tărăgănate ale Uceninicilor. Cercul luptătorilor le îngrădea mișcările, dar căutau să ignore exteriorul. Călcau în lumea în care trupurile li se mișcau fără voința lor... Erau condamnați la asta, spiritul era însă liber. Neconstrîns de nimeni și nimic. Asculta celelalte spirite înlănțuite și ele de Creator. Spiritul pietrei, al ierbii, al apei, al focului, al pămîntului-mamă. Druizii călcau pe cărbuni aprinși, dansau, cîntau, incantau, chemau mila și ocrotirea spiritelor. Focul nu-i ardea, pămîntul nu-i respingea, apa nu-i sufoca. Erau cu toții frați. Spiritele pămîntene pedepsite să-și ispășească păcatele în lumea în care se mișcau. Luptătorii îi priveau nemișcați simțind cum vraja preoților se cuibărește în sufletele lor. Nu mai simțeau frica, doar o dorință nestăvilită de a porni mai departe. În munți, peste munți, trecînd totul prin foc și prin sabie. Dacii nu li se puteau împotrivi. Rugăciunile Marilor Preoți îi învăluiau dîndu-le Puterea... Rubobostes se retrase din mijlocul lor, revenind în cochilia trupului obosit. Spiritul hoinărise printre dușmani, îi observase și hotărîse. Acum Rubobostes știa ce are de făcut. Se îndreptă spre cărarea ce ducea la templu. Piciorul îi rămase suspendat în aer. Din văile munților, urletul lupilor urcă lugubru, majestuos și amenințător spre viemuiala norilor de smoală. Buciumele din vîrful muntelui, le răspunseră, tînguitor și poruncitor în același timp, unindu-și glasurile de jale. Tunetele fulgerelor sparseră noaptea în bucăți, acoperind lumea cu cioburi asurzitoare. Rubobostes șovăi și-și ridică chipul bărbos spre Zeul Furtunii. Zamolxe trebuia ajutat. Lupta din cer începuse, iar ei, oamenii, slujitorii supuși ai Zeului Lumii, trebuiau să intervină. Corzile arcurilor zbîrnîiră, aruncîndu-și săgețile aducătoare de moarte. Toți luptătorii daci își încordară arcurile. Chiuiau și fluierau, urlau ca niște animale, încercînd să sperie furtuna. Pe Zeul Furtunii. Zeul lor Zamolxe lupta din greu în văzduhul inaccesibil oamenilor. Lupta pentru ei. Ploaia cădea în valuri reci, nesfîrșite, udînd corzile din piele, înmuindu-le, făcîndu-le nefolositoare. În Poiana Cerbului, Druizii aduceau sacrificii de mulțumire. Ruga le fusese ascultată. Știau că dacilor le era frică de furtună. Cîntau și dansau împrăștiind spiritele ploii, sărutînd stropii de apă, lacrimile norilor. Așteptau dimineața, apariția Zeului Luminii. Dacia era a lor...

Sulițele luceau stins în zorii mohoriți. Ploaia curgea deasă, măruntă, de-a lungul lemnului umflat, îmbibat de umezeală. Gebellis privi cu ochii împăienjeniți, fierul ce-i aștepta carnea. Marele Preot Zaides, îl binecuvîntă și-l rugă pentru ultima oară să nu uite nevoile lor în fața Zeului. Șase perechi de mîini îl balansară în aer, trupul se arcui, se destinse, se prăbuși în fierul lacom. Muri fulgerător. Își lăsă fosta casă din carne pămîntului și oamenilor nebuni și dezlănțuiți ce-i însoțeau zborul cu strigăte guturale... Plutea, se simțea minunat cum nu se simțise niciodată... ușor... atît de ușor... zbura... ca o pasăre... ca un fulg purtat de vînt... avea o direcție... se lăsă furat de orice adiere... pămîntul dispăruse... totul era alb... albastru... verde...un vîrtej gigantic se deschise lîngă el... era absorbit de pîlnia uriașă. Zeul îl chema lîngă el...

Aerul gemea, tremura, uralele alungară norii. Soarele căzu din nori luminînd altarul sfînt, oglindindu-se uimit în chipul celuilalt soare; din piatră, din mijlocul sanctuarului. Era

momentul. Ruga le fusese ascultată. Zamolxe le primise solul, arătîndu-le bunăvoinţa lui. De-acum nimic nu-i va mai opri. Erau nemuritori, Zeul îi aştepta, le dăduse dezlegarea. Oastea cobora în şiruri lungi, în linişte, urmată din scurt de Dai. Oamenii-lupi călcau neauzit, acoperiţi de blănurile vînătorilor suri. Umblau în patru labe ca fraţii lor cenuşii din păduri. Forţa lor, curajul, viclenia, dibăcia, era în ei, în oamenii-lupi. Demult, acum mult timp, fiii unor căpetenii dace s-au legat între ei printr-un legămînt tainic. Celţii le călcau mereu hotarele, iar şefii de triburi dace nu puteau face nimic. Babarii din apus atacau pe neaşteptate, lovind ca trăznetul în mijlocul verii. Satele dace ardeau unele după altele. Pînă să se adune triburile dace, năvălitorii dispăreau ca fumul purtat de vînt. Aşa s-au născut Daii - Lupii. Mişcarea lor de rezistenţă a atras tot mai mulţi tineri dornici de răzbunare. Voiau să fie ca lupii. Cruzi, necruţători şi iuţi. Au învăţat treptat să scape de slăbiciunile omeneşti, să fie puternici la trup şi neîndurători. Trăiau cu lupii, ca lupii, mîncau cu ei, îmbrăcaţi în piei de lupi uriaşi vînaţi şi devoraţi calzi, bucată cu bucată, transferîndu-şi astfel puterea lor în corp. Cu timpul, numărul războinicilor a crescut foarte mult. Munţii erau ai lor. Îi apărau şi erau apăraţi. Asigurau protecţie tuturor muntenilor. De-atunci le-a rămas numele de Daoi. Daoii erau dacii de azi, războinicii lui Rubobostes, luptătorii ce vor nimici pentru totdeauna triburile celte. Din pădurile Kogoinonului ieşeau cete după cete, duşmanii. Cotropitorii. Urdia prinţului Krocksiras curgea ca o apă neagră revărsată peste maluri. În faţa acesteia jucau nervos caii Frumoşilor. Trupurile goale luceau în strălucirea podoabelor de aur. Cerceii, colanele, brăţările, apărătorile, coifurile cu creastă de cocoş, furau pe rînd din razele Soarelui. Dacii trebuiau ademeniţi, ameţiţi şi atraşi spre arcurile urdiei. Rubobostes nu căzu însă în cursă. Îşi desfăşură armia în formă de potcoavă, căzînd cu laturile în liziera pădurii. Mijlocul potcoavei înainta în marş forţat. Era alcătuit doar din arcaşi ascunşi în spatele scuturilor din lemn, lungi pînă la pămînt. Scut lîngă scut formau o barieră de netrecut. Urdia se prăbuşi în cîmpie, un muşuroi nesfîrşit. Pămîntul se cutremura sub copitele cailor. Valuri după valuri, izbeau în fagurele arcaşilor. Cerul era negru.

Săgeţile cîntau prin văzduh cîntecele morţii. Cîntau carnea, sîngele, viaţa:... Rubobostes fura din spate, pierdea teren, era presat între munte şi urdie. Dacii mureau cu miile, fericiţi să ajungă lîngă Zamolxe. Zeul îi uitase. Neamul lui, poporul ales, era măcelărit, spulberat de pe faţa pămîntului. Adoratorii lui urcau la el. Pămîntul nu le mai trebuia. Mureau... luptau... mureau...

Urletul lupului îngheţă crupele cailor. În ochii lor, spaima sticlea în flăcări întunecate. Steagul din mîna lui Rubobostes urla, trezit la viaţă de vîntul scurs printre munţi. Capul de lup zvîcnea în căutarea curentului de aer, îl primea în gura deschisă lăsîndu-l să fugă prin coada de balaur vînat la gurile Istrului. Din depărtări, urletele lugubre se apropiau, dispăreau, se ridicau peste vîrfurile pădurii, cădeau printre trunchiurile copacilor, mureau, se năşteau din nou, mai multe, mai puternice, mai multe... Caii nechezau îngroziţi. Se cabrau, se trînteau la pămînt, fugeau înnebuniţi. Urdia se frînse, se rupse, fu călcată în picioare. Lupii se prăvăleau în cîmpie, valuri după valuri în salturi lungi, fotecînd din fugă gîtlejurile cailor, oamenilor... Cîmpia se umplu cu lupi. Mii, mii de ucigaşi însetaţi de sînge. Daii săreau în patru labe, urlau, muşcau, vorbeau cu fraţii din păduri. Oameni şi fiare, umăr lîngă umăr, porniră vînătoarea. Cu fiecare salt, oamenii-lupi pierdeau din vechea lor înfăţişare. Se preschimbau în aer, în zborul unui salt, la contactul cu pămîntul. Nu mai erau oameni. Mîinile, picioarele erau acum labe. Puternice, cu gheare, născute pentru vînătoare. Urlau... vînau... moarte şi viaţă... fugă şi... carne...

Premiul Super Nova - Atlantykron '95

Interviu cu Nicolae Tiţa

„Chinui hîrtia din '82 nemulţumit de ceea ce-mi oferea săraca piaţă a SF-ului comunist“

❊ are 33 de ani, locuieşte în Slatina şi este membru al Asociaţiei Creatorilor de SF „Segra“ ❊ după unele zvonuri chiar viitor preşedinte ❊ activează din '87, dar lipsa unei maşini de scris l-a împiedicat să participe la concursuri, aşa că în aşteptarea Generaţiei '90 s-a apucat de grafică şi colaje ❊ debutul în SF l-a constituit proza *„Noaptea Sîngelui“* apărută în JSF ❊ a mai publicat în „Super Nova“ şi în periodicele locale ❊ Radio Oltenia i-a difuzat o proza *„Poveste de iarnă“* ❊

PREMII:

❊ "Segra 94" - premiul III
❊ Premiul Radio Oltenia
❊ „Pozitronic '95“
❊ „Gala Galaction“ Slatina'95
❊ Premiul editurii „Vremea“ Reşiţa '95
❊ „SuperNova“ Atlantykron '95

– Ce crezi că eşti ziarist-scriitor, sau scriitor-ziarist?

– Scriitor-ziarist, bineînţeles. Ziaristica de multe ori îmi murdăreşte literatura pe care aş vrea s-o scriu. Jurnalistica ucide literatura.

– Cum trebuie să arate proza pe care ai vrea să o scrii?

– Originală, bestială şi literară! Am eu ce am cu literatura. SF-ul e acuzat că n-ar fi literatură. De aceea e şi marginalizat. Chiar şi voi, cei care daţi premii la concursuri, căutaţi mai mult acţiune şi mai mult şoc. Părerea mea e alta. Cînd se va ajunge ca graniţa dintre SF şi „marea literatură“ să fie nesesizabilă, atunci va fi O.K.! Eu cam asta vreau să fac, dar se pare că nu prea prinde. Timpul însă va decanta totul.

– Spuneai că JSF-ul te-a obligat să-ţi schimbi stilul, că te-ai apucat să scrii cyberpunk, că nu-ţi plăcea genul dar că scriai ca să fii publicat. Scrii ca să fii publicat sau pentru că simţi nevoia să scrii?

– Să ştii că, pe undeva, JSF-ul m-a cam obligat să scriu ce vedeam că e la „modă“. A fost *„en vogue“* - cyberpunk; nu mi-a plăcut iniţial. Universul prin care eram plimbaţi era dezumanizat, vulgar, sentimentele umane erau aruncate la pubele. Literatura nu prea făcea casă bună cu genul. Dar, cu vremea, m-am lăsat cucerit de noutatea senzaţiilor trăite în timpul expediţiilor prin virtual. Şi cînd genul a murit (la noi) hop şi eu cu cyberpunk! N-am fost acceptat cu prozele - genul nu se mai caută (!?), politica editorială era alta... Şi mi-a convenit. Noul curent - fantastic-fantasy, nu m-a luat pe nepregătite. Structura mea interioară era deja modelată pe calapodul fantasticului. Sînt un adept al fantasticului, în special cel popular, autohton. E un gol imens în acest domeniu. De la Vasile Voiculescu nu prea mai ştiu scriitori de marcă în fantasticul ţărănist. Voiculescu a fost un fel de mentor al meu, un model demn de urmat. Voi încerca să-i caut urmele. Misterele populare pîlpîie în sufletul fiecăruia dintre noi. E ceva genetic, ancestral. De asta au şi un efect aşa puternic asupra noastră. Nu! Nu scriu neapărat ca să fiu publicat. Scriu din necesitate. Cei care au virusul literar în sînge, ştiu cum vine asta. Şi, în primul rînd vreau să spun ceva oamenilor. Nu scriu pentru mine, cum afirmă unii că ar face. Cu fiecare proză, ceva din sufletul meu zace în umbra literelor.

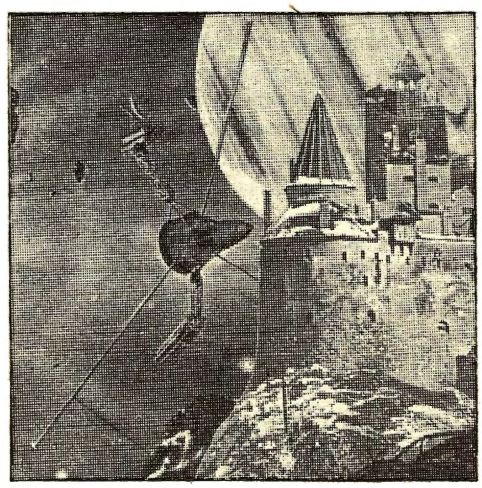

Colaj de Nicolae Tiţa

– Care este scriitorul preferat?

– Mai mulţi. M-aş opri totuşi asupra lui Frank Herbert şi Serge Brussolo. Universurile lor îţi ridică perişorii. De la noi, apreciez în mod special pe Mihail Grămescu.

– Ce părere ai despre Generaţia '90?

– Bătăioasă şi inventivă. Mai strălucitoare decît celelalte generaţii. *Generaţia '90* n-ar fi existat, probabil, fără JSF. E un merit al ziarului, al tău şi al nostru. De ce să n-o spunem. E o simbioză într-un circuit închis. Unii fără alţii am fi zero! Să sperăm că zvonurile auzite pe la colţurile invidiei nu se vor adeveri şi vom pluti multă vreme de-acum încolo pe apele Fanteziei - ÎMPREUNĂ!

A consemnat,
Adrian Bănuţă

Andrei Cojocaru

Ritual de trecere

Andrei Cojocaru

Este elev în clasa a XII-a la Liceul „Costache Negruzzi" din Iaşi.
Are 19 ani, 1.72 cm, 74 kg.
Alte pasiuni în afară de SF: calculatoare - a luat premiul II la Olimpiada şcolară de informatică în '95; practică karate de şase ani şi jumătate; în toamna trecută a obţinut centura neagră.

– Te-ai remarcat ca scriitor independent; ai luat premii, ai publicat, ai luat din nou premii, ce te-a determinat să vii la Quasar?

– Ideea de a intra într-un cenaclu, de a mă prezenta în faţa unor „profesionişti" *(oricum mai puţin amatori decît mine)*, eu, un necunoscut, mi s-a părut de neconceput.

Contactul prin scris, mai întîi cu M.D. Pavelescu, apoi cu „Jurnalul SF", l-am considerat preferabil. *(Mi-ar fi fost mai uşor să mă retrag, dacă lucrurile ar fi mers prost.)* De *vină* a fost Radu Haraga care mă invita la Quasar în mod regulat. Pînă la urmă nu am mai rezistat presiunii şi, la sfîrşitul lui aprilie '95, am venit la Quasar. Nu ca necunoscut, luasem deja un premiu şi publicasem texte în JSF şi Supernova.

– Ai texte clasice, absurde, fantasy... Preferi un anumit gen?

– Nu există genuri pe care nu le agreez, ci numai texte care nu îmi plac. Nu-mi plac textele *certate* cu exactitatea şi coerenţa - fie şi intenţionat. Dacă textele mele sînt neclare, nu este vorba de intenţie, ci de stîngăcie.

–Cum scrii?

– Cînd îmi vine o idee, o notez pe hîrtie portocalie *(neapărat portocalie - dacă nu sînt acasă şi notez pe hîrtie obişnuită, o transcriu mai tîrziu)*. Apoi, dacă am timp, mă aşez în faţa calculatorului şi dezvolt ideea; dacă nu, o dezvolt mai tîrziu, cînd sînt într-o dispoziţie SF. Uneori fac mai întîi un rezumat al întregului text, alteori îmi notez numai ideea în jurul căreia este construit, sau numai titlul *„Gauvain şi ceaţa"* a pornit de la imaginea cavalerului ce aleargă disperat prin pădure; iar ceaţa cîntă în jurul său.

– Cum ai reacţionat atunci cînd ţi-ai văzut prima lucrare publicată?

– Prima lucrare mi-a publicat-o revista *„Cronica"*, din Iaşi, pe cînd eram în gimnaziu. Cîştigasem un concurs organizat de ei. Evident, era vorba de secţiunea „SF, Horror, Fantasy".

Textul premiat la *Helion* a fost publicat în revista Liceului Negruzzi. Cît despre reacţia pe care am avut-o atunci cînd mi s-a publicat prima povestire în JSF la şase luni după ce o trimisesem, am dat vina pe poştă. Apoi am scris o epistolă către sus amintita revistă în care îi îndemnam să recidiveze *(să mă mai publice)*, am adăugat la ea alte texte şi le-am expediat.

– Cum ai început să scrii?

– Compuneri şcolăreşti cu şi despre extratereştri am scris de cînd mă ştiu. Primul text ceva mai serios l-am scris cînd eram în clasa a VI-a. Era enorm - 6 pagini de caiet dictando – un text cyberpunk, despre un tip care intra în realitatea virtuală şi murea acolo. Următorul text serios l-am scris trei ani mai tîrziu. Evident, mi-a fost refuzat la *Anticipaţia* pentru că era pur şi simplu un clişeu. Şi tot aşa, am ajuns la *„Ritual de trecere"*, apoi la *„Gauvain şi ceaţa"*.

– Ce influenţă are Radu Haraga în ceea ce scrii tu?

- Nimeni nu are voie să se amestece în ceea ce scriu eu. Chiar şi George Ceauşu, care mi-a *„ajustat"* textul premiat la Quasar *(căruia îi mulţumesc din suflet pentru asta)* a trebuit să constate cu surpriză că i-am anulat anumite corecturi ale sale, care introduceau în povestirea mea prea mult din personalitatea lui.

Radu Haraga ca şi oricine altcineva, nu are voie să facă decît observaţii referitoare la tehnica scrisului - în care încă mă depăşeşte. Orice observaţii referitoare la ce scriu vor fi ignorate.

– Jurnalul SF a avut vreun rol în formarea ta ca scriitor?

– Bineînţeles! M-a publicat! Dacă JSF nu mă publica, puteam să mă las de scris de mult!

Textele altora publicate în JSF nu au avut un rol mai deosebit decît textele publicate în altă parte. Le-am citit, despre unele am spus *„aşa vreau să ajung să scriu şi eu"*, la altele am spus *„ce porcărie!"*.

– Crezi în Dumnezeu? Crezi că sinuciderea este o rezolvare a problemelor existenţiale?

– Nu cred că Dumnezeu este *CEVA* pe care muritorii de rînd, îl vor cunoaşte vreodată. Nu sînt de acord cu concepţia creştină despre Dumnezeu.

Cred că sinuciderea este o soluţie; caracterul ei definitiv obligă însă la o analiză atentă a tuturor alternativelor. Personal, nu m-am gîndit niciodată în mod serios să mă sinucid.

A consemnat,
Adrian Bănuţă

Dincolo de casă este plaja. Dincolo de plajă este marea. În partea opusă e deşertul. În toate direcţiile, cerul este albastru şi marchează sfîrşitul lumii. Am vrut să ajung la sfîrşitul lumii, dar, oricît am încercat, nu am reuşit. Tot timpul marea e mai aproape, iar capătul lumii se îndepărtează din ce în ce. Niciodată nu am ajuns în punctul din care marea nu se mai vede.

M-am întors pe malul mării. Îmi place să stau pe malul mării. Stau şi ascult sunetul valurilor, respir aerul sărat. Valurile sînt mici, infime în comparaţie cu cele de furtună. N-am văzut aici nici o furtună. Unde am văzut, totuşi, o furtună? Aici, vîntul nu se înţelege niciodată. E abia o adiere, răcoroasă cînd mă simt încălzit, caldă cînd temperatura scade.

Stau pe malul mării. Din cînd în cînd, valurile aduc la mal cîte ceva. Uneori obiecte necunoscute mie, sau pe care le recunosc, dar nu le găsesc o întrebuinţare. Ce aş putea face cu un brad de Crăciun împodobit, dar fără frunze şi bine muiat în apa mării? Am spus Crăciun. Nu ştiu ce e Crăciunul. E ceva în legătură cu timpul. În casă e un calendar. Arată data de 29 septembrie. În fiecare seară rup o filă, dar cea de dedesubt arată întotdeauna aceeaşi dată. Le-am numărat mai demult, dar acum am renunţat. Le pierdeam de prea multe ori şirul. Şi aici nimic nu se schimbă.

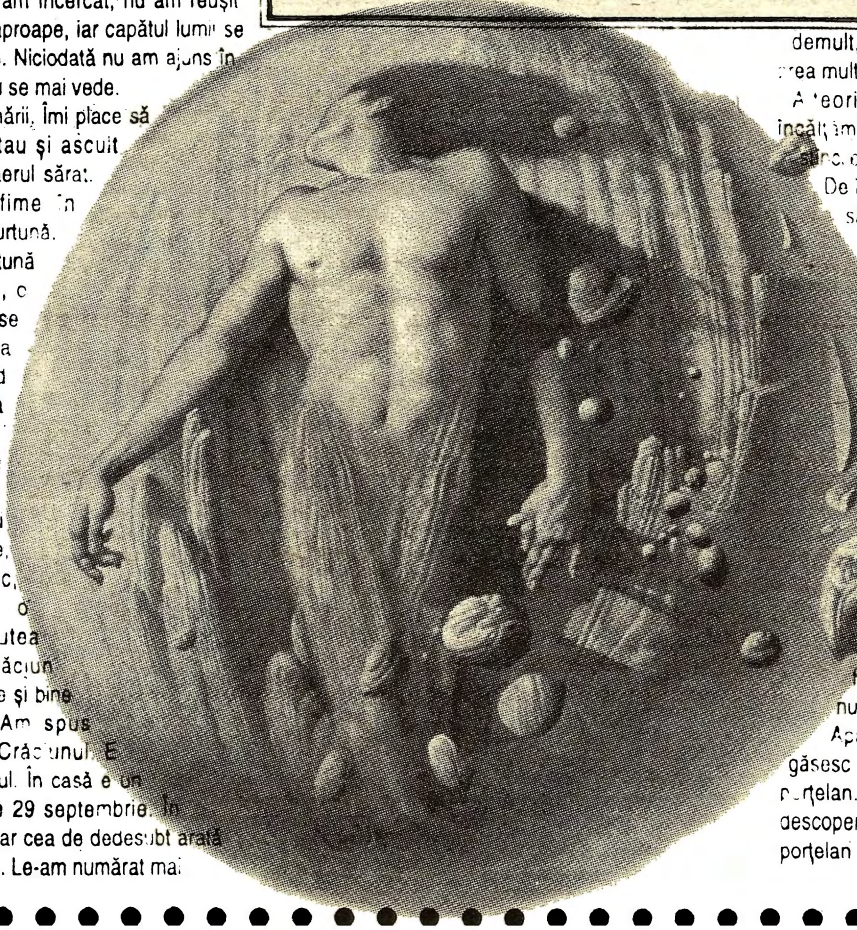

Aşteoari marea îmi trimite lucruri folositoare: încălţăminte nouă, cînd cea veche se toceşte de sare, o ce marchează graniţa dintre deşert şi plajă. De îmbrăcăminte nu am nevoie. Nu-mi amintesc să fi purtat cîndva. Odată am primit o oglindă. Ştiam la ce se poate folosi. Cînd te uiţi la ea te vezi pe tine şi tot ce este în spatele tău. M-am uitat în oglindă. Eram nerăbdător să mă văd cum arăt. Îmi pot vedea singur un picior sau o mînă, dar niciodată nu m-am văzut în întregime. Oglinda a refuzat să mă reflecte. A refuzat să-mi reflecte chiar şi picioarele. Stăteam întins şi mă uitam în oglindă, dar în ea se vedea doar nisipul, şi nici urmă de piciorul meu. În cele din urmă am spart oglinda. Nu-mi arăta nimic în plus. Apoi mi-am amintit că apa ar fi trebuit să-mi oglindească imaginea. Am încercat, şi imaginea mea a fost refuzată. Oricît de liniştită ar fi fost, apa nu arăta altceva decît cerul albastru.

Apa tocmai mi-a adus un vas. Îl examinez şi găsesc un nume pentru materialul din care e făcut: porţelan. Ştiu că dacă m-aş uita mai atent la el aş descoperi chiar şi locul unde a fost fabricat. Este un porţelan rar. Îmi aminteşte nume de locuri:

Sevres, Meissen, Saxa. Îmi amintesc lucruri interesante. Există deci alte locuri?

Deschid vasul. Este plin cu hrană. E bună. Are exact gustul care trebuie, exact temperatura la care ar servi-o cel mai bun bucătar. Un bucătar este cel care prepară hrană. Hrană este ceea ce mănînc eu. Ceea ce mănînc eu a fost preparat de un bucătar...

Stau întins pe patul din casă. Casa are o singură cameră, în centrul căreia se află patul pe care stau. E imens, ar fi loc în el și pentru trei ca mine. Știu că mai există și alții în afară de mine – unde? Las zilele să treacă. Știu că în fiecare seară marea aduce alt vas cu hrană. Nu simt foamea. Nu-mi amintesc să-mi fi fost vreodată foame. Pe fereastră pot să văd lumina și apoi întunericul.

Mi s-a întîmplat ceva. Era seară, apoi dimineață. Dar nu-mi pot aminti nimic între seară și dimineață. Am uitat? A uita înseamnă să nu-ți mai amintești. Trebuie să fi uitat multe. Nu-mi mai amintesc multe. Nu-mi mai amintesc ce nu-mi mai amintesc.

S-a întîmplat iar. Nu știu ce am făcut între seară și dimineață. Nu-mi place. Pînă acum m-am simțit stăpîn peste aceste locuri, dar asta mă face nesigur. Mă ridic din pat. Mă simt la fel ca întotdeauna. După cîte zile am rămas nemișcat, ar trebui să fiu slăbit. Slăbit? Înseamnă să nu mă mai pot mișca. Dar pot. Sînt puternic. Pot ridica măsuța cu o singură mînă.

Ajung pe plajă. Pe mal mă așteaptă obișnuitul vas de porțelan. Unde sînt celelalte? Poate că un vas nu apare decît după ce altul a fost golit. Mă duc în spatele casei, acolo unde se află celelalte vase goale. Nu mai e nimic acolo. Doar nisipul neted. Alerg în casă și caut sub pat, acolo unde am aruncat cîteva obiecte aduse de mare. Sub pat nu e nimic. E mai curat decît am fost eu vreodată în stare să țin o cameră. Am avut vreodată o altă cameră?

Caut printre stînci, acolo unde am aruncat restul obiectelor. Acolo, de exemplu, ar trebui să fie bradul. Nu mai este nimic. Ca și cum nu au existat. Au existat oare?

Mi s-a întîmplat din nou: pe plajă, de data aceasta. S-a făcut seară și am simțit nevoia să mă întind pe nisip. Este prima oară cînd simt o nevoie. Nu-mi amintesc să fi simțit o altă nevoie vreodată. M-am întins și m-am trezit abia dimineața.

Acum știu patru cuvinte noi: somn, a se trezi, a adormi, amnezie. Le-am găsit pe toate în minte în dimineața asta. Somn este ceea ce mi se întîmplă noaptea. A adormi este cînd începe somnul. A se trezi este cînd termin somnul. Iar amnezie se referă la ceea ce nu-mi amintesc. Așa se numește cînd nu-ți amintești ceva și nici măcar nu știi ce nu-ți amintești. Este un cuvînt greu. De ce?

Am visat azi-noapte. Așa se numește: vis. E atunci cînd ți se pare că faci ceva și de fapt dormi. Am visat că alergam pe plajă și am ajuns la altă casă. Era la fel cu a mea, dar nu putea fi a mea, pentru că de acolo plecasem. O casă nu poate să fie în două locuri deodată. Sînt sigur. O amintire care revine.

Am intrat în casă. Și înăuntru era identică cu a mea. Pe pat stătea un om. Era întors cu spatele. L-am strigat. Nu îi știam numele. Nu știam dacă oamenii au nume. Am spus: „Hei, tu!" sau ceva de genul acesta. Cuvintele mi-au venit pe buze fără să le fi știut, dar s-au întipărit în memoria mea. Nu le voi mai uita.

Omul s-a ridicat lent. Era de aceeași statură cu mine. Nu puteam încă să spun dacă semănăm. Nu-mi pot vedea spatele. S-a întors cu fața. Părțile pe care le puteam vedea și la mine păreau aceleași pînă în cele mai mici detalii. Mi-am ridicat privirea spre cap. Totul era perfect conturat pînă la capătul gîtului, apoi totul dispărea. În locul feței era un vid perfect. Nu se vedea peretele, nu se vedea nimic. Un nimic perfect.

Am întins mîna către om. Atunci m-am trezit.

Nu-mi place acest vis. Pot spune că mi-e frică de el. Nu vreau să-l mai visez încă o dată.

Azi, pe lîngă vasul cu hrană, marea mi-a adus ceva. Un cadru de lemn, pe care se află o hîrtie. O fotografie, așa se numește. Se vede o cameră și ún om. Omul e cel pe care l-am văzut în vis. Nici aici nu i se vede fața. Fotografia este găurită, iar în spate se vede lemnul cadrului. Sînt și alte obiecte interesante în fotografie. Poate că îmi voi aminti cum se numesc ele. Am pus fotografia în casă, în siguranță. Sînt convins că nu va dispărea.

Noaptea am visat din nou. Este același vis, se derulează identic. Cînd m-am trezit, nu era încă lumină. Îmi era frică. Frică de omul din vis. Pînă s-a luminat și mult timp după aceea am umblat din loc în loc.

Am mai visat. Visez visul în fiecare noapte. Restul timpului umblu ca o fiară în cușcă. Fiarele sînt libere. Fiarele nu sînt oameni. Eu sînt om? Și mi-e frică. Mi-e frică de necunoscutul din vis.

Și dacă sînt eu? Ideea mi-a venit în timp ce îmi parcurgeam kilometrii zilnici. Dacă mi-e frică de mine? De ce mi-ar fi frică de mine? Mi-e frică de vidul care îmi ține loc de identitate. Ca să dispară frica, trebuie să aflu cine sînt. Am adormit mai sigur pe mine în seara asta.

L-am alungat. Am ajuns la el și l-am întrebat: „Cine ești?" A dispărut instantaneu. Nu știe să-mi răspundă.

Dimineața mi-am găsit o posibilă identitate. Am pornit de la cuvîntul „amnezie". Este un cuvînt greu. Și mi-am amintit cine îl folosește. E un cuvînt pe care îl folosesc medicii. Un medic e un om care îi vindecă pe alți oameni. Nu-mi amintesc să fi avut vreodată nevoie de medic. Sînt un medic.

Seara, voi adormi și voi intra în vis. Mă voi duce la celălalt și îi voi spune: „Ești un medic!" Și el își va arăta fața. Și eu îmi voi arăta. Fața mea.

Nu am reușit. Nu l-am mai visat. Sau nu m-am mai visat. Am visat altceva. M-am visat numai pe mine, pe cel din interiorul căruia văd.

E noapte. Stau într-un pat. Camera e plină de obiecte. Le consider atît de cunoscute, încît nu le mai repet numele. Eu-cel-care-visez aș vrea să le cunosc. În loc de asta, mă ridic din pat și mă duc la fereastră. O deschid. Aerul e rece. Afară e liniște. O liniște de mormînt.

Mă izbește în față. Mă izbește în față lumina. Lumina îmi arde ochii. Îi face să se umfle și să explodeze în mii de bucăți. Nervii optici ard și se transformă în cenușă. Încerc să urlu, dar durerea mi-a tăiat glasul. Apoi vine căldura. Primul val îmi usucă pielea, nasul, buzele și limba. Cel de-al doilea face carnea să crape, să se desprindă în bucăți mari și să cadă. Nervii ard, iar durerea e mai mare decît tot ce mi-am închipuit că aș putea simți.

Apoi visul se oprește. Mă trezesc la fel de tulburat ca și data trecută. N-am făcut decît să înlocuiesc un coșmar cu altul.

Seara îmi este groază să adorm. Merg pe malul mării și observ că am mai primit ceva. E din lemn. Se numește cruce. Se numește crucifix. Pe cruce este sculptat un om. Răstignit – așa se numește poziția sa. A murit. Îmi amintesc acum ce înseamnă să mori. Este ceea ce făceam în ultimul meu vis. Alerg spre casă. Vreau să văd dacă fotografia nu s-a schimbat.

Intru în casă. Calendrul arată tot 29 septembrie. Rup 4 foi, dar celelalte poartă aceeași dată. Fotografia mai e încă pe masă. Și-a schimbat radical aspectul. Omul din poză are acum față.

Instantaneu îmi revin în memorie chipurile altor oameni, chipuri mai frumoase sau mai urîte, ale unor oameni pe care i-am cunoscut. Nu le pot da încă nume. Nici mie nu-mi pot da încă un nume.

Mă uit la fotografie. Corpul arată normal, camera din jurul său o recunosc identică cu cea din vis. Dar fața sa nu seamănă cu nici una din cele ce îmi stăruie acum în memorie. A fost cîndva o față umană, dar acum arată de parcă ar fi fost topită. O mască de carne roșie și neagră, în care cu greu se mai pot distinge ceea ce au fost ochii sau gura. Sînt medic, știu ce înseamnă asta. Sînt efectele unei arsuri de cel mai înalt grad. Efectele focului.

Mă întind în pat și aștept somnul. Nu întîrzie să vină. Mă aflu din nou în camera în care am fost ieri, dar de această dată în postură de observator. Pe perete, un calendar. Arăta data de 29 septembrie. Omul doarme cu fața în jos. Încă nu-i pot vedea chipul. Se ridică și aprinde lumina. Îl văd în sfîrșit. Și îmi amintesc.

Îmi amintesc orașul, îmi amintesc războiul nord-sud, îmi amintesc de bomba arabă lansată deasupra unei Europe care se autodezarmase, îmi amintesc cum mă numesc – cel de acolo sînt eu, așteptînd-mi calm moartea! De ce am dorit vreodată să-mi amintesc? Vreau să uit! Vreau să plec de aici!

Mă trezesc în lumină. Pe fereastră văd soarele. E prima oară de cînd sînt aici că văd soarele.

Ies afară. La mal a acostat o plută. Pe ea sînt doi oameni. Știu că au venit să mă ia. Sînt un bărbat și o femeie, amîndoi înalți și puternici, cu trăsături animalice. Bărbatul poartă în mîini o măciucă mai mare decît mine. Îmi fac amîndoi semne grotești.

Nu, nu voi merge cu ei. Intru înapoi în casă. Cînd ies, situația s-a schimbat. Un disc de metal străluciitor plutește fără zgomot deasupra apei. Pe el, în picioare, un bărbat și o femeie. Bine făcuți, îmbrăcați în combinezoane identice, fără nici un fir de păr pe cap, artificiali, antiseptici. Îi refuz și pe ei.

Intru în casă și ies iar. Următorii doi stau într-o barcă cu motor. Sînt atrăgători, dar au o expresie care îi trădează ca ireversibil proști. Nu, nu voi pleca cu ei.

Următoarea pereche e într-o barcă cu vîsle. El, înalt și musculos, vîslește. Ea, fragilă, dar superbă, stă la capătul bărcii și îmi face semne. Îi accept. Alerg spre ei, iar la jumătatea drumului totul se estompează.

E întuneric, și cald, și bine. Stau ghemuit. Nimic nu mă poate atinge. Apoi sînt zguduit. Sînt tras într-o direcție necunoscută. Trec printr-o deschizătură strîmtă, care mă rănește. Plămînii mi se golesc de ceva și se umplu cu altceva. E mai rece, iar lumina mă orbește. O femeie mă ține în brațe. Încerc să respir, dar mă înec. O văd pe femeia din barcă. E întinsă într-un pat și e fericită. Tușesc, încep să dau din mîini și din picioare și să urlu.

Mențiune „Helion '94"

D. W. HILL

NESFÎRŞITELE LUMI

D. W. HILL este un tînăr autor pasionat de sf şi calculatoare. Povestirea de faţă, apărută într-o revistă americană de profil, ne-a trimis-o special pentru JSF, împreună cu cele mai bune gînduri pentru fanii români.

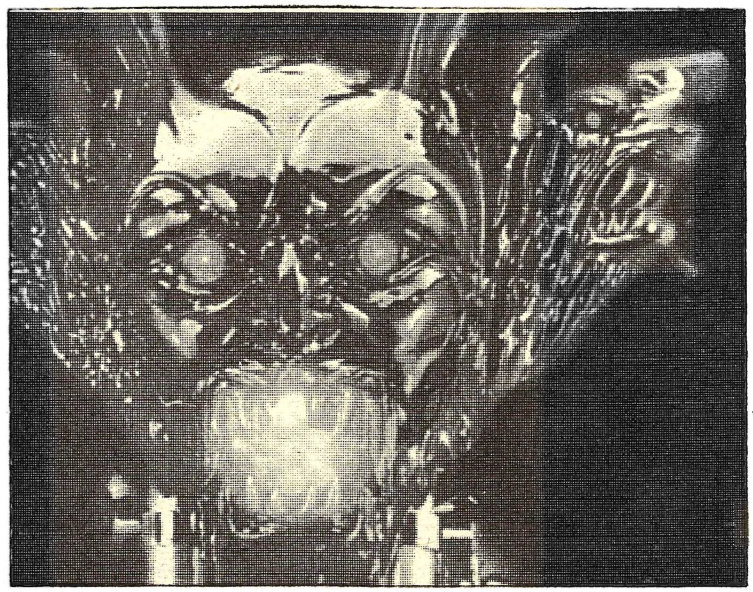

De trei ori încercă să se sinucidă, înainte să fie pus la popreală. Nu-i vorba că n-ar fi încercat destul. Supravegherea era prea severă. I-au tăiat sfoara cînd s-a spînzurat, i-au reumplut venele înainte să se poată goli complet, l-au trezit din moarte clinică şi i-au reconstituit ţeasta ca pe un puzzle după ce el şi-o făcuse fărîmiţe. Proiectul avea grijă de ceea ce-i aparţinea. În cele din urmă mi-au permis să-l vizitez, vreo două luni mai tîrziu.

Celula era agreabilă, cu toate că mobila era capitonată, ca şi pereţii. Fereastra era din plexiglas gros. Lumina gri-murdară a dimineţii se strecură în mica încăpere cînd uşa se închise îndărătul meu.

Arăta ca naiba. Nu era doar cîrpeala cicatricilor lăsate de chirurgia reparatorie. În ochii săi sălăşluia ceva teribil, ceva mocirlos. Am mers la el, l-am îmbrăţişat şi i-am simţit încordarea. Am spus:

-Îmi pare bine să te văd, fiule.

Preţ de o clipă am crezut că nu va răspunde. Apoi şi-a regăsit glasul, aspru şi strident, din pricina emoţiei ori poate a dezobişnuinţei.

- De ce-ai venit?

N-am replicat imediat. Nu ştiam ce să zic. În schimb m-am aşezat pe un scaun capitonat şi am lungit momentul scoţîndu-mi masca. Am curăţat mizeria ce se adunase în filtru pe parcursul drumului spre spital. În cele din urmă am spus:

- Pentru că eşti fiul meu şi te iubesc. Dar asta-i doar parţial, Aaron. Trebuie să-ţi pun cîteva întrebări. Altminteri nu m-ar fi lăsat să te văd.

Mărturisirea mea scoase la lumină puţin din omul pe care îl cunoscusem odinioară.

- Se luptă cu morile de vînt, nu? întrebă el.

- Asta-i şi impresia mea.

El rîse.

- N-am spus un blestemat de cuvînt. M-au umplut cu droguri şi m-au ţinut închis zile întregi, dar tot n-au putut să mă facă să vorbesc. Şi primul lucru pe care l-am făcut cînd m-am întors a fost să distrug împuţita aia de IA. A fost nevoie de 12 ani pentru realizarea ei şi, chiar cu îmbunătăţirile din proiectare, vor fi necesari cel puţin încă zece pentru terminarea alteia. Pînă atunci o să fiu mort. Sînt sigur. Poate că vom fi morţi cu toţii.

- Asta-i ceea ce vrei? am întrebat.

- Hai să nu ne jucăm de-a baba oarba, tăticule. M-am săturat pînă peste cap de tratament. Nu-s nesănătos. Nu la cap - nu în felul în care cred ei. Dacă vrei să mori, nu înseamnă că eşti nebun. Nu dacă ştii ceea ce ştiu eu.

- Dar nu ştiu. Nimeni nu ştie.

- Cred că nu. Mi-am luat precauţii, ce zici?

- Aşa se pare.

După aceea, o vreme n-a mai vorbit niciunul. Cu un deget am urmărit cicatricea care-i înconjura încheietura. Aproape că-şi retezase mîna de braţ.

Apoi am spus, pentru el sau pentru mine însumi, nu ştiu:

- Bine că maică-ta nu-i aici.

Miranda se prăpădise anul trecut. Un carcinom malign îi mîncase pielea în cîteva luni. Întotdeauna iubise soarele.

- Da, aşa-i că ar fi avut un atac, văzîndu-mă în halul ăsta?

Şi acest lucru îl amuza, de parcă ar fi fost încă mic şi şi-ar fi murdărit hainele. Începu să rîdă, apoi însă mi-am dat seama că plîngea. Am dat ocol mesei capitonate şi am legănat capul fiului meu, strîngîndu-l în braţe.

- Vrei să vorbeşti despre Proiect?

- Da... Nu... Nu ştiu.

- Poate c-o să-ţi facă bine. Poate c-or să te lase să faci ce vrei după ce le vei spune ce vor să afle. Altminteri o să stai aici pentru totdeauna. S-a investit prea mult în Proiect. 4,5 la sută din produsul brut mondial. Nu pot să accepte eşecul aşa, pur şi simplu.

- Ar trebui. Chiar că ar trebui. N-o să ajute nimănui ce le pot spune. Uite eu ce am păţit.

- Da, am spus, mă uit.

Se trase la o parte, merse la fereastră şi privi afară, în asfinţit.

- Înţelegi premisa fundamentală din spatele Proiectului, spuse, ca şi cum ar fi vorbit pentru sine.

- Da, aşa cred. Teoria arată că această lume nu-i decît una dintr-o infinitate de realităţi posibile. Întocmai. O idee veche. De fapt Dimitri Scudders a demonstrat-o matematic înainte de război. A demonstrat şi cum se poate realiza călătoria interdimensională, pînă să fie răpus de molimă. Nu, ceea ce ne-a luat 12 ani a fost în mod esenţial o chestiune tehnică. A trebuit să creăm o IA suficient de inteligentă şi de complexă pentru a conceptualiza şi a alterna realitatea pînă la ultimul quark. Un gînd în mintea lui Dumnezeu şi toate balivernele alea. De asemeni, am redus echipamentul la mărimea unei mingi de fotbal. Nanotehnologie. Mai multă putere de calcul într-un singur loc decît în tot restul lumii laolaltă, şi echipamentul putea fi ţinut într-o mînă. Eu l-am ţinut. Cea mai mare parte a lui, în orice caz.

Se întoarse de la fereastră şi, preţ de o clipă, dincolo de cicatrici, l-am întrezărit pe omul căruia îi fusesem tată: candidat la doctorat la vîrsta de 16 ani, trăgătorul de elită din bătălia pentru Ohio, semnatar al Acordurilor Baja, fondator şi director al Proiectului Brooklyn, cea mai importantă întreprindere ştiinţifică a secolului. Apoi clipa se scurse.

- A mers. Nu întocmai cum ne-am aşteptat, însă pe aproape. Am interfaţat cu maşina şi ea m-a dus de aici. Nu în alt loc. Undeva, în afara timpului şi a materiei. Executa o căutare, scanînd o infinitate de posibilităţi, căutînd o realitate care să se potrivească parametrilor pe care îi programasem.

N-am cum să-ţi spun cît a durat. Poate numai o clipă, ori poate numai un milion de ani. Mă aflam deasupra timpului, nu în el. Era ca şi cum aş fi stat pe un vîrf de munte, privind peisajul de dedesubt, unde timpul, aidoma unui rîu, curgea prin topologia fractală a ţesăturii lui.

Fiecare iteraţie a generat o întreagă lume nouă şi eu le ştiam pe toate pînă la cele mai mici particule. Milioane de lumi, sute de milioane, una după alta. Iar maşina lucra încă, căutînd o dimensiune mai bună decît asta, iterînd şi reiterînd la nesfîrşit. Pînă cînd am oprit curentul şi am venit acasă.

Vorbele îi ieşiseră din gură atît de repede încît acum îşi pierduse răsuflarea. M-am dus la el şi l-am ţinut în braţe pînă ce s-a liniştit, aşa cum făcusem atît de des în perioada bombardamentelor, pe vremea cînd era mic.

Am rămas amîndoi în faţa ferestrei, uitîndu-ne împreună prin plexiglas. În depărtare, zdrenţuite de rafale de smog, ruinele Queens-ului[1] străluceau uşor. Mai aproape, oamenii îşi scoteau morţii din case pentru colectarea de dimineaţă. Cu o limpezime uimitoare, o rază de lumină solară, ucigătoare, îşi croi drum prin întuneric şi în trecere lumină scheletul gol care pe vremuri fusese Prospect Park[2].

- Era inutil să continui, aşa ca am oprit IA şi am distrus-o. Rîse - un sunet amar, acid. Ultimul meu gest altruist. Lipsit de scop. Ca toate celelalte.

Acum, în privirea fiului meu nu se mai citea nimic, decît o spaimă fără fund. Cu o grabă teribilă se întoarse spre mine.

- N-am vrut să spun nimănui. N-am vrut ca ei să ştie. Dar altfel n-or să mă lase să mor. Vezi, tăticule, asta-i cea mai bună dintre toate lumile posibile.

Traducere – Cătălin Teniţă

NOTE:

1.Zonă din E New York-ului, situată pe Long Island

2.oraş situat în NE statului New Jersey

George CEAUŞU

STAŢIA PLANETARĂ

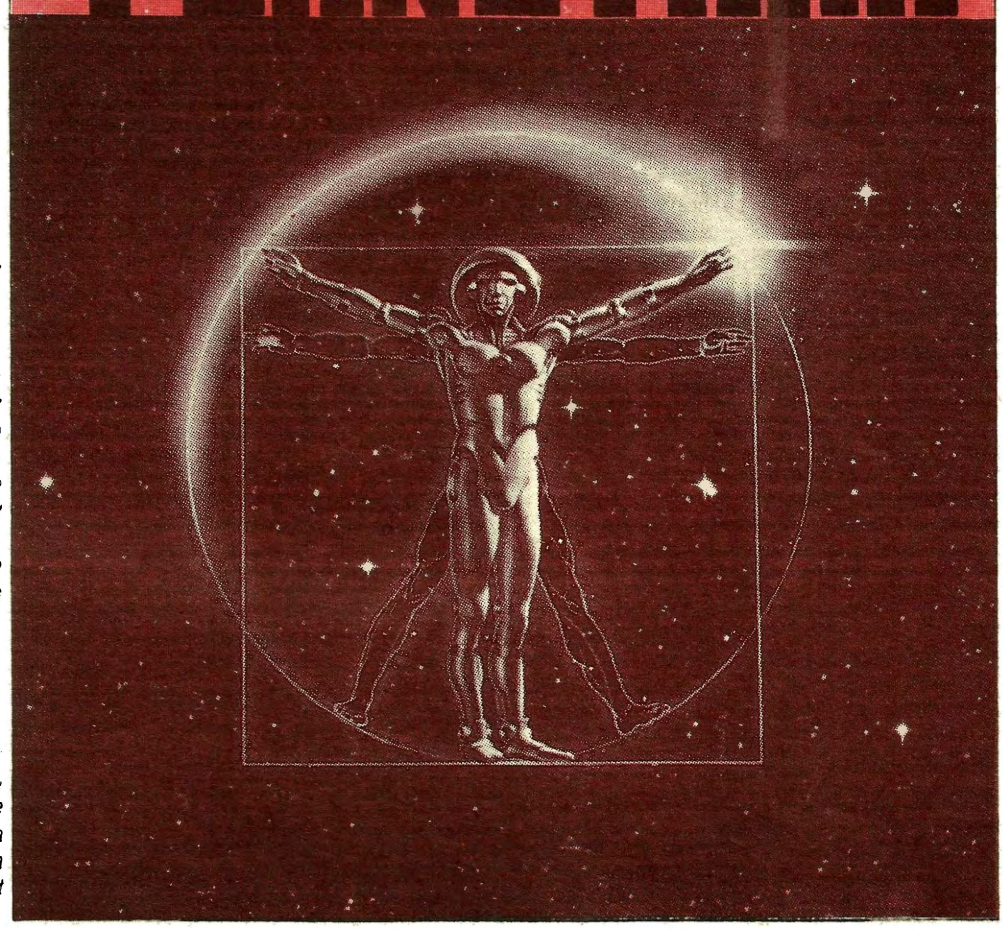

Personaje:

Regizor, Asistent de Regie, inginer de lumini, tehnician de sunet, scenograf de linie, sufleor, viconte, prinţesă, prim-figurant, alţi figuranţi.

Cadru:

staţie pe partea întunecată a planetei, dimensiuni medii, relief variat, construcţii, aproape 2.000 de locuitori.

Ziua 1, scena 1.

Peste o jumătate de oră, cele trei lovituri de gong ar fi anunţat un nou scenariu general: somnul. Atunci primi scrisoarea mult aşteptată, o smulse din mîinile curierului, se urcă în cuşetă şi se întinse într-o poziţie din care putea savura cuvînt cu cuvînt scrisul mare şi rotund al scenaristului:

Dragul meu prim-figurant,

În legătură cu replica pe care o ai de rostit în faţa prinţului, aş vrea să insistăm asupra unei subtilităţi. Sînt sigur că prin prestaţia ta ireproşabilă o vei duce cu cinste la îndeplinire.

- Iarăşi i-a scris scenaristul, mîrîi cel cu paharul.

- Eu nici nu-mi mai amintesc de cînd nu mi-a mai scris, se auzi şi cel cu piciorul rupt.

Despre ce e vorba. Dragul meu, pui prea mult suflet în ceea ce faci la slujbă. Îţi depăşeşti atribuţiile. Distragi atenţia prinţului, a şambelanului, a prinţesei... Ştii doar că datoria ta de onoare este să fii cît mai şters. Să fii excepţional de şters. Să nu fii auzit cînd îţi rosteşti replica, pe care să ţi-o rosteşti în aşa fel încît să se creadă că nici măcar n-a fost rostită. Societatea nu te întreţine ca să-ţi formezi simpatii gratuite. Ştia că pînă şi asasinul te agrează? Vrei să facem o staţie planetară numai pentru tine? Nu trebuie să fii un băiat simpatic, ci doar un oarecare. Subliniez: un oarecare.

Nemaiavînd ce să-ţi scriu, îmi închei aici rîndurile mele, dorindu-ţi în continuare noi şi noi succese în munca pe care o desfăşori cu cinste pe tărîmul figuraţiei.

Iar dedesubt, semnătura înflorată a scenaristului. Apoi un post scriptum:

Chiar astăzi am primit o veste din turnul de control. Toţi s-au bucurat, de la Regizor şi pînă la ultimul observator. A fost trimisă spre noi o navă - are să-ţi confirme asta şi cel care lucrează pe postul de cosmonaut. Grăbeşte-te să-l întrebi, mai înainte ca postul să rămînă vacant; viaţa lui este în pericol, nava spaţială trimisă înaintea noastră are de înfruntat primejdii mari.

Podeaua încăperii vibră; fără un motiv anume, figurantul sări se din cuşeta lui aflată nu departe de tavan.

- Ceva nou? făcu cel cu paharul, curios.

- E bine, foarte bine, dar... Figurantul deveni visător: Ce-ar fi dacă i-aş scrie şi eu scenaristului? I-aş explica totul.

- Eşti nebun? sări cel cu paharul. Trebuie să-ţi spun eu că numai scenaristul scrie scrisori?

Ziua 2 scena 1.

Se freacă la ochi. Vrea să sară din cuşetă, punîndu-şi piciorul pe patul de dedesubt, simte sub talpă ceva moale, sare pe podea. Se fereşte instinctiv: o mînă grea s-a abătut asupra lui, prin aer.

- Ai călcat pe braţul meu, chiorule, şuieră cel cu piciorul rupt, aşezîndu-se din nou pe pat, în timp ce prim-figurantul bolboroseşte o scuză.

- Altădată să fii mai atent, continuă celălalt, un pic mai îmblînzit. Îşi trage pătura pe cap.

Uşa cabinei e încuiată; mînerul clănţăne în gol. Figurantul întinde mîna spre cheia din perete, dar se întoarce. Se apropie de patul celui cu paharul; îl zgîlţîie de umăr.

- Ce-i? tresare celălalt, cu ochii cîrpiţi de somn. Se ridică şi se aşează în capul oaselor, pe marginea patului. Apoi îşi ia papucii.

- Dacă m-ai trezit pentru un OZN de-al tău, te cîrpesc, îl ameninţă el.

Ies împreună afară. E o noapte de purpură, filtrul cu lumină roşie bate asupra norilor. La orizont se distinge haloul din jurul unui reflector: în curînd va fi dimineaţă.

- Să-ţi povestesc ceva, spune figurantul, misterios, dar cel cu paharul cască de-i trosnesc fălcile:

- Nu e mai bine după ce dormim?

- Am visat un om, mă crezi? întrebă prim-figurantul şi ochii i se aprind.

- Şi pentru asta m-ai trezit din somn?

- Nu. Omul ăla se uita la noi, din întuneric.

Cel cu paharul e adus de umeri; îşi întinde gîtul, privind atent în faţă. Acolo se sfîrşeşte platforma staţiei. Apoi e abisul.

- Cum, de *acolo*?

- Da. Ne privea atent. Ochii îi străluceau şi omul acela nu era de pe staţie.

- Absurd. Pe faţa întunecată a planetei nu e decît staţia noastră.

Celălalt îl trage spre marginea platformei:

- Dar ochii, ochii aceia nu-i vezi? Nu-i simţi?

- Nu este nimeni, murmură cel cu paharul, întorcîndu-se spre el. La ora asta dorm cu toţii.

- Nu pe staţie. Acolo, în faţă, insistă celălalt, simţind cum îl trece un fior - o pală de vînt s-a învîrtejit prin coroana unui arbore decorativ.

- Se uită la noi şi acum? Cel cu paharul aşteaptă o confirmare, priveşte în gol, nu zăreşte pe nimeni şi nu-şi poate închipui cum ar arăta, plutind în întunericul din faţă, mii de tăciuni aprinşi.

- Vedem noi mîine... sau astăzi, de fapt, reveni el, tremurînd de frig.

Se smulge din loc, mai poate salva o oră de somn; dispare în spatele şirului de cabine.

Ziua 2 scena 2.

- Putem îmbunătăţi ceva, spune sufleurul şi tehnicianul de sunet îl ascultă atent. Vocea mea e prea slabă. O puteţi amplifica în tuburile sonore pentru adieri sau chiar pentru furtuni; astfel, slujbele

Marele premiu ATLANTYKRON '95

ULTIMA ORĂ

În data de 18 Octombrie, ac, a avut loc şedinţa de constituire a clubului „EXOTIC" din Bicaz. Membrii clubului, se întîlnesc marţea, începînd cu ora 14 la **Liceul Teoretic Bicaz.** *Deocamdată sînt doar elevi, sub îndrumarea profesoarei* **Oana Durican,** *sf-istă înrăită, membră a cenaclului* **„Sigma"** *din Piatra Neamţ de aproape 12 ani. Clubul nu este exclusiv literar şi nici exclusiv de SF. Pentru început îşi propun să dezbată diferite probleme despre muzică electronică, paranormal, ozn-istică, politologie şi, evident, sf.*

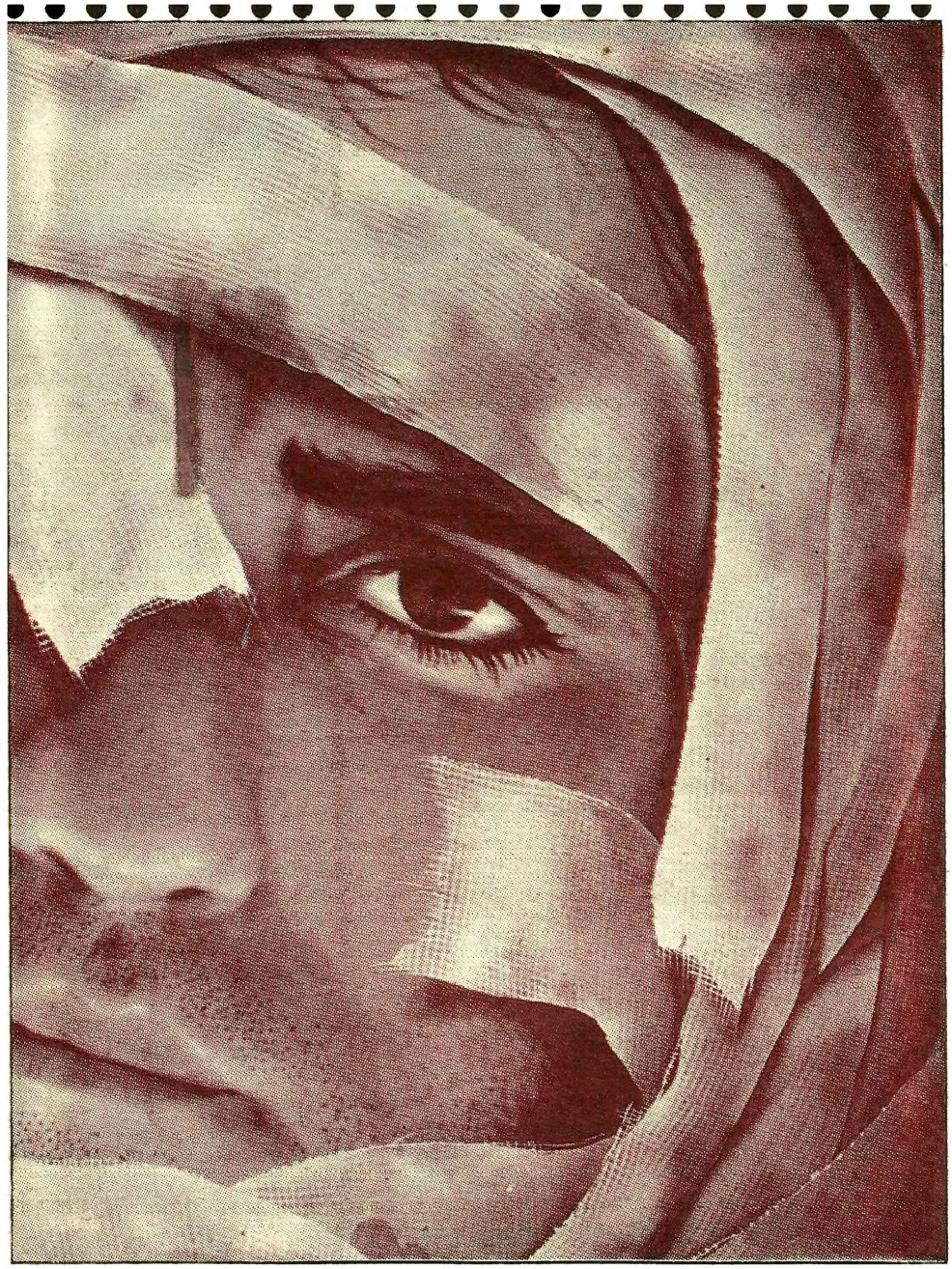

cetăţenilor au să devină mai uşoare. Efortul de memorare va fi mult mai mic şi replicile vor fi rostite răspicat, aşa cum cere Regizorul. Şi să ne amintim, fără sufleur, că tot el a spus: nu uitaţi cine sînteţi! Sfidaţi natura acestei planete!

- Eu m-am născut pe staţie, spune inginerul de lumini, dar spiritual sînt un pămîntean, pentru că am adus aici lumina Soarelui: verde, roşie, albastră. La început, staţia era slab luminată. Acum e lumină şi noaptea. Am trecut la măsurarea timpului în zile-lumină.

Peste zece minute oamenii au să vină la slujbă. În difuzoare răsună ştirile de dimineaţă. Vechiul rege a împlinit cincizeci de ani şi cu această ocazie s-a bătut o emblemă jubiliară cu chipul cosmonautului. Accident: decoratorul-şef, a fost electrocutat ieri noapte, cînd încerca să schimbe Luna. Anunţ: după programul de lucru, vicontele va fi pedepsit cu expulzarea. Sînt invitaţi cu toţii la ceremonie.

Ultima oră: s-a primit un anunţ de pe o navă necunoscută. Salvarea nu poate întîrzia. Pămîntul ştie de ei şi îi va primi cu braţele deschise. Să aştepte doar nava. Să aştepte. *E necesar. Chiar dacă nu aşteaptă cu toată seriozitatea. Exerciţiul de aşteptare. E o staţie, la urma urmei. Pe o staţie se aşteaptă. Dacă vreţi, puteţi să nu aşteptaţi. Aşteptarea nu e ceva care să vă solicite la maximum, dimpotrivă, poate fi un automatism sau o ocupaţie în care să puneţi multă pasiune. Poate fi un hobby. Aşteptarea înseamnă extrem de multe lucruri la un loc şi tocmai de aceea se poate face abstracţie de ea.*

Programul de dimineaţă s-a terminat. Vă dorim aşteptare plăcută.

Ziua 2, scena 3.

De cîteva zile a primit gradaţia de prim-figurant. Pînă atunci fusese figurant de replică. Iar mai înainte, figurant de atmosferă. A urcat treptele ierarhiei profesionale datorită măiestriei sale, dacă ţinem seama că la început nu fusese decît figurant de rezervă, adică figurant al unui alt figurant. Slujba e obositoare - trebuie să faci faţă, în decursul ei, cîtorva scenarii - şi ţine de dimineaţă şi pînă seara.

Îşi iubeşte foarte mult meseria, iar ceilalţi îl stimează pentru asta. Îşi duce la îndeplinire obligaţiile de aşa natură, încît toţi cei din jurul lui sînt mulţumiţi. Dar pentru asta trebuie multă muncă, meseria de figurant nu-i deloc uşoară. Chiar dacă ai de rostit numai o replică sau două, cît de mult trebuie să-ţi educi trupul şi cugetul pentru asta! Fiecare rictus al feţei trebuie controlat, fiecare fibră musculară trebuie să ia întinderea şi înclinaţia necesară. Să nu mai vorbim de rezonanţa glasului, de timbrul lui, de durata rostirii. Şi se pregăteşte continuu, zi de zi, pentru că altfel şi-ar pierde naturaleţea şi puterea de convingere.

Iată, se aude clopoţelul care vesteşte începutul slujbei, aşteptat cu înfrigurare. Duce în mîini o tavă pe care se află un clondir şi două pahare. Primul pas. Exersat de mii de ori. Al doilea pas e mai uşor. Dar pentru cel de-al treilea trebuie să aibă în vedere şi configuraţiile sălii, deci să apeleze la experienţa profesională. Datorită însă vechimii în muncă, trece cu succes de primii cinci paşi. Totuşi, ceva pare să fie în neregulă; fruntea îi este acoperită acum de broboane de sudoare. În sfîrşit, depune tava pe masă, ia clondirul şi toarnă în pahare cu un gest stilat. Aşteaptă apoi cu atenţie îndatoritoare ca prinţul să-l concedieze cu un gest, pentru ca el, valetul, să se retragă în văgăuna lui. Dar prinţul este prins de discuţia cu şambelanul, discuţie care riscă să ia o turnură contradictorie; exasperat de încăpăţînarea acestuia, prinţul se opreşte în faţă figurantului şi, oftînd, îl întreabă:

- Tu ce părere ai?

Răspunsul a fost pregătit îndelung, cu o infinită atenţie, a fost visat şi în somn, a curs multă transpiraţie pentru ca glasul să răsune perfect. Un răspuns bun de trecut în arhive:

- Este interesant ceea ce spuneţi.

Uimit de calitatea replicii, prinţul reacţionează:

- Nu-i aşa că e interesant?

Sufleurul intră în derută; scena nu a luat turnura care trebuia. Îi şopteşte ceva soldatului care, cu o lance în mînă stă la colţul sălii de recepţie şi acesta răspunde răspicat:

- Este interesant ceea ce spuneţi.

Entuziasmată, prinţesa, din jilţul ei retras, îşi îndreaptă spre valet ochii plini de recunoştinţă:

- Este interesant ceea ce spuneţi.

Pe uşa rămasă întredeschisă intră tiptil asasinul plătit de şambelan, care a urmărit atent toată scena. Asasinul se opreşte în spatele soldatului, care încă nu l-a simţit. Va urma o lovitură... nu.

- Este interesant ceea ce spuneţi, şopteşte asasinul iar soldatul exclamă, întorcîndu-se:

- Interesant, nu? Foarte interesant.

Sufleurul îşi iese din fire şi strigă într-un cornet acustic, sperînd că se va face înţeles:

- Este interesant ceea ce spuneţi, dar...

Atunci intră Regizorul, val-vîrtej urmat de umbra lui, Ajutorul de Regie, care este în acelaşi timp şi şeful observatorilor din turnul de control al staţiei.

- Te dau afară! urlă Regizorul. Trebuia să te integrezi vieţii, atmosferei de aşteptare!

- Am făcut tot posibilul să mă integrez, Regizorule, dar...

- E ultimul avertisment pentru tine, Figurantule; a doua oară te aşteaptă expulzarea. În întunericul din mlaştină o să-ţi poţi debita replica - dacă aici nu eşti un om al timpului tău. Afară! izbucneşte el. Se calmează pe neaşteptate şi spune Asistentului de Regie:

- Ia-l. Să stea în conul de umbră al staţiei pînă la sfîrşitul săptămînii.

- Este interesant ceea ce..., remarcă Asistentul, dar se trezeşte cu o palmă grea peste faţă. Pe moment, nu-şi dă seama ce s-a întîmplat. Privindu-l pe figurant, îşi mîngîie falca înroşită, cîtă vreme Regizorul le întoarce spatele.

Ziua 2, scena 4.

Slujba s-a întins pînă spre seară. A urmat ceremonia expulzării Vicontelui. S-a trezit pornind-o hai-hui, spre colţul lacului.

Incredibil, o ființă singură. E incredibil, căci nu poate fi singură.

Se apropie tiptil, ca un hoț, de prințesa care plînge în hohote. Din manșeta bufantă, ea își scoate o batistă de mătase cu care se șterge la ochi, dînd impresia că s-a liniștit. Izbucnește din nou în plîns. Se aude un tunet, e seară, s-a întunecat și ploaia se dezlănțuie în toată măreția ei; mașinistul, acest băiat de zahăr, știe să ofere celor triști lacrimi artificiale.

Prințesa are un motiv serios ca să plîngă, figurantul, aflat nu departe de ea, ar vrea s-o consoleze, chiar sufleurul, din cușca lui, șoptește urlînd sau urlă în măsura în care poate șopti: „Consoleaz-o!", figurantul mai încearcă un pas, întinde o mînă care se proptește într-un zid nevăzut, crescut la un centimetru de umărul ei, și-o retrage, sufleurul și-a pus mîinile pîlnie la gură: „Consoleaz-o, mă, n-auzi?", nu, nu se poate, e un simplu figurant, gîndul lui nu s-a înălțat niciodată pînă la inima prințesei iar pedeapsa suferită de vicontele de disco l-ar lăsa indiferent dacă pe ea ar lăsa-o indiferentă.

- Ești tot aici? întrebă ea. S-a oprit din plîns.

Are impresia că răspunsul, complet neutru, nu a ieșit din gura lui și repetă, ca să notifice un adevăr care pare evident: tot aici.

- M-da, spuse ea gînditoare. Dar ce faci, plîngi?

„Nu eu", vrea să răspundă, „ploaia, de fapt, e ploaia", picături i se scurg pe față, dar i se pune un nod în gît și nu mai poate continua.

- Nu merită să-l plîngi.

Și atunci el vede fața prințesei în lumina unui fulger de mii de amperi, se întoarce brusc, fulgerul luminează treptele pe care vicontele a coborît, îl văzuse pășind cu teamă, încercînd să amîne momentul cufundării în beznă, întorcîndu-se spre prințesă pentru ultima oară, cu o privire de om hăituit, coborînd încă o treaptă și dispărînd definitiv; moment în care în întunericul de jos s-a auzit parcă un oftat, au sesizat o mișcare ciudată, ca o molfăială de animal înfometat, apoi a domnit din nou liniștea.

- Nu merită, continuă prințesa, fără să-și dea seama că prim-figurantul e singurul care știe ce-a fost între ea și vicontele disco, motiv pentru care prințul a devenit, în imaginația lui, un elan cu coarne rămuroase, crescînd din bicornul uitat prea mult pe cap; nu, nu e singurul în cunoștință de cauză, mai e și regizorul, care nu intră în discuție, pentru că el știe tot ce se întîmplă pe stație, eventual în avans.

Ploaia s-a oprit destul de repede (mașinistul respectă ultimele măsuri de raționalizare a resurselor), prințesa radiază sub lumina Lunii, ca în visele pentru care figurantul, acum, cînd ea e atît de aproape - se simte vinovat.

- Vicontele... o să ți se pară stupid, dar vicontele era convins că în afara stației e o altă lume, mai fericită decît asta.

Figurantul rămîne pe gînduri. La adăpostul întunericului se pot întîmpla multe. Întunericul este o mlaștină stăpînită de creaturi ciudate. Uneori, cînd a ajuns la marginea platformei, a auzit un suflu. Respirația colectivă nu-i decît un semn al viermuielii, al mușiței. Mlaștina se ridica pînă la ei, gîfîind sau trimițîndu-le *semnele bune sau rele.*

- Îmi pare rău că nu vă pot încuraja, doamnă. Vicontele e pierdut. Nimeni nu s-a mai întors după ce a coborît treptele. Resping ideea că salvarea noastră s-ar afla în întuneric.

- Termină, șuieră prințesa, făcînd spre el un pas. Brusc, își lipește buzele de obrazul lui. Apoi fuge fără nici un cuvînt. Sufleurul rămîne perplex: sărutul și retragerea ei precipitată nu figurează în scenariu. De undeva se aude hîrșîitul unei furtuni care se pornește pe neașteptate, e unul dintre *semnele bune* prim-figurantul dîrdîie de frig sau de emoție, femeia îndrăgită a coborît din visul lui și l-a făcut, măcar pentru o clipă, fericit.

- Nu ești încă în pat?

Îl îngheață glasul necunoscut. Un scenograf de linie, cu steguleț în mînă se ivește din spatele unui tufiș de unde a urmărit toată scena. Întreabă răstit:

- Ce cauți pe platformă la ora asta?

Figurantul încearcă să fie calm:

- Am ieșit un pic la aer. Merg la culcare imediat.

- Împreună cu prințesa...?

- Nu... A fost ceremonia... ceilalți s-au împrăștiat...

Nu-i pentru prima oară cînd se întîlnesc. Scenografii și păzitorii sînt puțini; stația nu e prea mare. Nici lecția servită acum figurantului nu diferă prea mult de cea veche:

- Te mai avertizez o dată: încerci să te infiltrezi în cercuri sus-puse, prim-figurantule! Vei fi demascat! Încerci să exerciți asupra unor persoane-cheie o influență pe care, de altfel, nici n-o poți avea. Îți atrag atenția că ești doar un figurant. Și datoria ta, pentru care societatea te întreține, este să acționezi numai într-un moment anume. Excesul de zel este primejdios.

Scenograful se îndepărtează; oare de ce-o fi ținînd în mînă stegulețul ăla care flutură mereu? Sensul existenței acestui obiect îi rămîne obscur figurantului. Cu bărbia înfiptă în piept, o ia încet spre cabine. În planul secund, decoratorii s-au apucat de lucru: peretele castelului se mișcă încet, dispărînd treptat, și un firmament negru punctat de stele argintii, clătinîndu-se sub greutatea plasticului transparent, se ridică pînă la găsirea unui punct de sprijin.

Ziua 2, scena 5.

- Pe unde mi-ai umblat? îl ia la întrebări cel cu paharul.

Prea și-a luat-o în cap. Ca și cum ar deține cine știe ce funcție și nu un rol amărît: să ofere ministrului un pahar cu apă. Fără să spună nimic; se compensează însă pentru tăcerea din timpul slujbei, pălăvrăgind în restul timpului.

- M-am plimbat, răspunde prim-figurantul, ca pentru a închide discuția, dar celălalt îl iscodește:

- La braț cu prințesa?

- Ascultă, păduchiosule, se înfurie prim-figurantul, tu n-ai mîncat și întrebi de prințesă? Crezi că prințesa e de nasul tău? De fapt, întrebarea era formulată sub imperiul aceleiași obsesii a foamei.

- Gura, șuieră o voce din cușeta de dedesubt. E cel cu piciorul rupt. Are și el de trecut o dată de-a lungul unei săli, tîrîndu-și piciorul - și pentru asta se crede cineva.

Au tăcut. Tîrziu, cînd sînt pe punctul să atipească, se aude glasul celui cu paharul:

- Nu v-a rămas vreo coajă de pîine?

- Nici nu cred să fi avut vreodată, răspunde cel cu piciorul rupt.

Din nou e liniște. Ceilalți respiră egal - semn că au adormit. Prim-figurantul nu a izbutit să adoarmă, cabina e strîmtă și trebuie să se roage la toți sfinții ca niciunul dintre ceilalți să nu înceapă să sforăie, deși, mai mult ca sigur, sînt vlăguiți de slujbă și în curînd vor sufla la unison în trompete șuierătoare. Ține ochii închiși, lumea de sub pleoape e minunată, prințesa avusese grijă de visul lui frumos, însă cu hrana fusese mai rău: îi dăduse (pe ascuns, desigur) o tartină. Dar azi a trăit cît pentru douăzeci de tartine. Și mai e ceva: el nu se înjosește să fure de pe masa ministrului, așa cum face uneori cel cu paharul sau să rămînă la mila bucătarului regal, așa cum procedează cel cu piciorul rupt. Încearcă să adoarmă, deși prin stomac i se răsucește un cuțit. Se întoarce pe burtă, își pune perna în cap.

Ziua 3, scena 1.

Are în mînă fotografiile în infraroșu ale zonei întunecate. Se văd acolo pete rotunjite, așezate unele lîngă altele, unele în spatele altora, semn că pe planetă există forme de viață, poate chiar grupate în colonii. Au căldură proprie, de-asta apar pe fotografie ca niște mogîldețe. „Sînt OZN-urile tale", i-a spus în derîdere cel cu paharul. Nimeni nu l-a crezut. Prim-figurantul scrutează întunericul din fața lui.

Marginea platformei e la un pas. Și, ca un copil în care interdicția sădește impulsul de încălcare a ei, ar vrea să facă pasul. Dar întunericul de dincolo e înșelător. la o piatră de pe alee, o aruncă în față și ea cade în gol. O hrubă? De undeva, de jos, se distinge parcă frămîntarea unei mlaștini; parcă se aud glasuri înecate. Nu sînt decît *semnele*, bune sau rele, pe care întunericul le trimite tuturor.

La marginea platformei sînt treptele de piatră. Desigur, acestea sînt făcute doar pentru a înșela buna credință a vreunui naiv: scara e suspendată deasupra golului. Cel care coboară treaptă cu treaptă dispare din conul de raze - și, deodată, căderea. Expulzarea e cea mai mare pedeapsă și n-o poate dicta decît Dispeceratul Artistic, în frunte cu Regizorul. Ciudat rămîne faptul că nici unul dintre cei pedepsiți nu scoate vreun sunet cînd cade în gol, deși, atunci cînd condamnații sînt împinși pe scara aceea, copiii țipă, iar femeile plîng. Dacă proscrisul s-ar reîntoarce și s-ar arunca la picioarele Regizorului, acesta ar propune grațierea și din acest moment toate relele lui din trecut sînt scuzabile din punct de vedere juridic și artistic.

Cel mai adesea, cînd condamnatul cade, se aude o cavalcadă care sugerează o pădure în bătaia vîntului sau o savană cu ierburi înalte, peste care, brusc, s-a pornit ploaia. De obicei, furtuna sau ploaia durează mai puțin de un minut, deși au fost și situații cînd au ținut minute întregi.

Ora șase, trei lovituri de gong: deșteptarea. El, însă, s-a trezit de mult.

E la un pas de marginea platformei, margine care rămîne ca un zid de protecție între el și lumea de dincolo. I-e teamă de întuneric. Și presimte că pasul care îl desparte de marginea aceea - un pas de un metru sau de un micron - nu poate fi făcut decît sub presiunea unei voințe din afară. Gîndindu-se însă mai bine, își spune că e preferabilă - tîrîndu-se de la o zi la alta - viața de prim-figurant.

Ziua 3,scena 2.

În drum spre slujbă întîlnește mereu, la colțul străzii, un figurant al așteptării. Omul stă acolo neclintit de luni întregi. În fața lui, în drum, se joacă doi copii. Fetița ia un pumn de praf și i-l aruncă în ochi. Figurantul nu face nici un gest. Poate doar a închis ochii. Praful i se scurge pe față, pe umeri.

- M-am săturat să aștept, spuse băiatul. Stă în praf, cu picioarele goale.

Fetița își umple pumnii cu pulberea aurie:

- Și eu aștept să-mă fac mare și să vină nava. Dar oamenii mari așteaptă. *Prea rău. Prea rău.*

În tot acest timp, băiatul se ridică în vîrful picioarelor și toarnă un pumn de praf pe gîtul *așteptătorului*; figurantul rămîne în continuare nemișcat, deși ochii i se aprind de mînie.

- Și ce crezi, au să vină? o întrebă băiatul. De unde să vină?

Fetița nu-i răspunde. Pulberea i se scurge printre degete. Își umple pumnii din nou.

- Plecați de-aici! strigă prim-figurantul. Copiii fug și se ascund după colțul unui gard. El se oprește în fața *așteptătorului.* Ochii acestuia s-au mai îmblînzit.

- Ce faci, omule? întreabă prim-figurantul, din obișnuință.

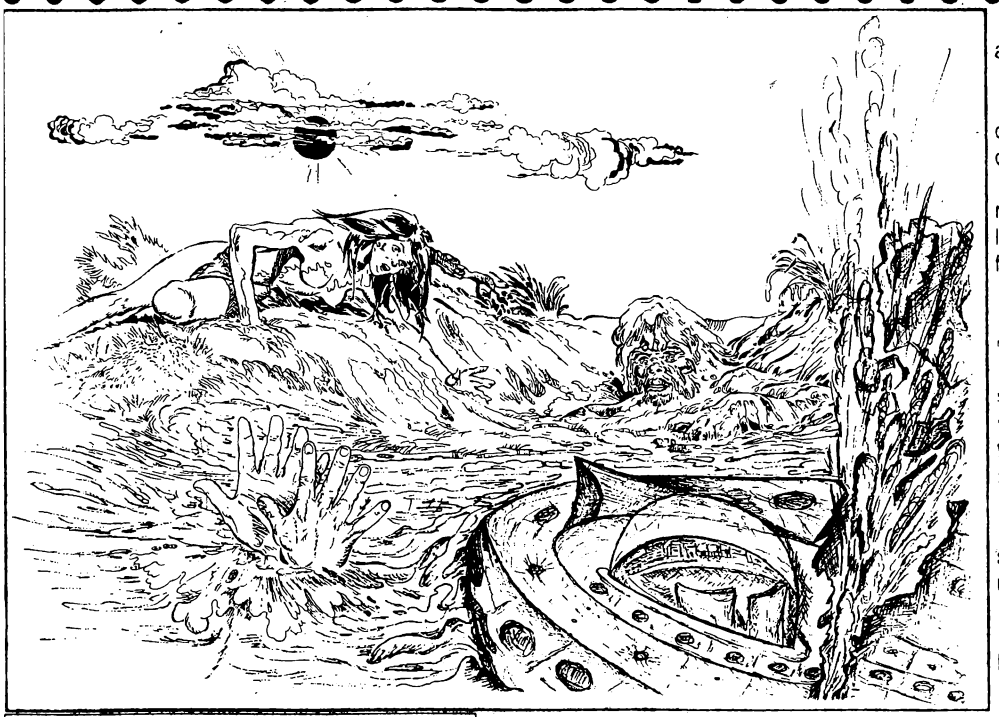

Grafică de Petronela Bălţatu

- Aştept.
- Ce aştepţi?
- Să vină să ne ia.

(Fruntea i-a rămas încremenită, doar buzele i s-au mişcat).

- Cine?
- Nu ştiu. Dar au să vină.
- Şi pînă atunci?
- Nu pot decît să aştept.
- De ce nu aştepţi ca şi noi?
- Cum?
- Ocupîndu-ţi timpul. Trăind.
- Nu vreau să distrug aşteptarea. Auzi?

Pupilele i se întorc spre cer.

Prim-figurantul se uită în sus. Nu distinge nimic. Şi-a încordat auzul.

- Auzi? întrebă celălalt. Vin...!
- Ţi se pare.
- Aud, să ştii. Orbule, nu vezi?
- Nu văd nimic! E o himeră! susţine prim-figurantul, tremurînd de indignare. Apoi se linişteşte, vrea să plece, se apropie din nou de *aşteptare*, schiţează un gest de lehamite:
- O himeră.

La capătul drumului se arată cosmonautul, urcat pe carul lui triumfal, alături de macheta uriaşei nave cosmice.Carul trece prin piaţă stîrnind rotocoale de praf.

Prim-figurantul trece grăbit mai departe. Figurantul aşteptării rămîne în urmă - un reper viu la un colţ de stradă. Un fulger. Stropi mari de ploaie încep să i se prelingă pe frunte, pe bărbie, pe gît. *Aşteptătorul* simte răceala, zgribulindu-se sub pelerină.

Ziua 3, scena 3.

O sală interioară a castelului.

- Aici nu poate intra nici un scenograf, îl asigură prinţesa.
- Pereţii au urechi: sînt microfoane peste tot. Şi ochi: o mulţime de candelabre.
- Nu sînt contrafăcute încă. Şi prinţesa îşi continuă povestea. Ştii eu m-am născut pe staţie. Şi singurul lucru pe care îl fac în timpul meu liber este să aştept.
- Văd că ascultaţi sloganele regizorului. Le repetaţi chiar. Nu vă daţi seama că aşteptarea ne erodează, ne îmbătrîneşte?
- Cine spune asta?
- Eu. Glasul prim-figurantului devine dur: Dvs. vă puteţi permite să aşteptaţi oricît. Regizorul vă admiră, scenaristul vă scrie scrisori foarte lungi. Pentru mine e mai greu să aştept.
- Te referi la poziţia mea socială? Asta contează prea puţin, dragul meu. Situaţia mea are mai mult rostul să alimenteze bîrfele colegilor de la castel. În felul ăsta li se dă şi lor o preocupare paşnică: să înjure pe alţii. Altfel nu-mi dau seama în ce-ar consta slujba lor de fiecare zi.

E seară, cu puţin înainte de începutul unei nopţi albastre. Cîntăreţii electronici ai naturii îşi înstrună corzile şi cîntecul lor se ridică în văzduh.

- De cîteva nopţi am un vis ciudat, dar nimeni nu mă crede.

Figurantul îi spune de visul lui cu miile de ochi care privesc din întuneric, sclipind. Îi spune de fotografiile în infraroşu. Ochii ei se umbresc: amintirea.

- Curios, şi eu am avut visul ăsta. În copilărie l-am avut de multe ori, cînd lumina se stingea în sală.
- Cum, adormeaţi?
- Poate aţipeam, poate eram trează, dar vedeam ochii aceia. Părinţii mei aveau la castel un fel de staţie, dar de dimensiuni mai mici. Pot să-ţi arăt.

Îl conduse pe culoare întortocheate. Într-o sală mare se află o staţie planetară în miniatură. Staţia este la marginea unei păduri de scaune. Prim-figurantul îşi frămîntă mintea să afle ce-or fi căutînd acolo scaunele.

- Poate sînt aduse aici întîmplător, spune ea.

Nu - sînt prea multe. Şi încăperea - o sală de recepţie - nu pare să fie un depozit de scaune.

- Aveam doar şase ani pe atunci. Îmi amintesc vag, reluă prinţesa. Tatăl meu a chemat la castel nişte oameni care arătau foarte spoiţi pe feţe, costumaţi ţipător. Ei s-au urcat pe staţie, ca să aştepte acolo, iar noi ceilalţi aşteptam să se petreacă, totuşi, ceva.
- Ce?
- Nu-mi dau seama. Cînd se stingea lumina, mă speriam, căci vedeam totdeauna ochii aceia. Pînă la urmă, părinţii nu m-au mai lăsat în întuneric.
- Şi unde erai? Pe staţie?
- Parcă pe staţie, parcă... Unde mă aflam? Dumnezeule, unde mă aflam?
- Bine, lasă. Ce s-a întîmplat cu staţia aceea?
- ... La un moment dat, aşteptările s-au rărit. Pe staţie erau oameni mult mai puţini, care se considerau nişte sacrificaţi. Toţi spuneau că trebuie să participăm la efortul general, să muncim cu toţii mult mai mult, ca să ne facem înţeleşi. Să-i convingem pe ceilalţi prin viaţa noastră, să trăim în faţa celorlalţi, dar iarăşi nu se înţelegea nimeni cu nimeni cum, în ce fel, trebuia să supravieţuim şi atunci au apărut nişte oameni duri...
- Regizorul era un om dur?
- Nu chiar, însă...
- Şi după aceea?

Ea încearcă să sondeze în adîncul memoriei, apoi renunţă.

- M-am trezit aşteptînd. Aici, pe staţie.

Figurantul se apropie cu un pas, o atinge. Îşi întinde un braţ după talia ei. Ea îşi lipeşte umărul de umărul lui.

- Dar acum?
- Aştept.

Figurantul o cuprinde în braţe, o sărută, îi atinge

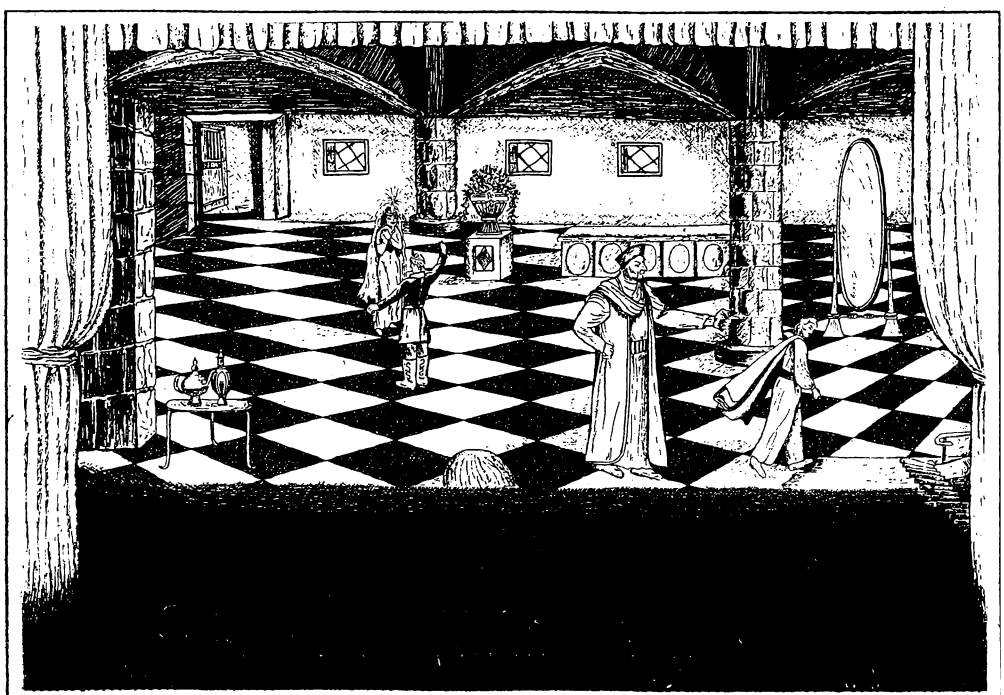

părul, străbătut parcă de un curent, ea a rămas o clipă nemișcată, cu ochii dilatați, cu brațele pe lîngă corp, apoi îl îmbrățișază, părul ei îl sufocă, o întreabă în șoaptă:

- Dar acum?

- Aștept.

Ziua 4, scena 1.

- Trebuie să vină să ne ia cineva, spune cel cu piciorul rupt.

- Crezi că au să vină vreodată? îl întreabă prim-figurantul.

- Nu fi neliniștit. N-ar avea sens să nu vină. De aceea îi așteptăm.

Cel cu piciorul rupt și-a acoperit unul din ochi, privind cu celălalt printr-un ciob de sticlă afumată. Oare de ce este azi Soarele atît de alb?

Din cauza asta e puțin nedumerit.

- Tot timpul pe stație este lumină, pentru ca nava care vine din cosmos să ne poată distinge pe fundalul întunecat. Dar de ce oare Soarele dispare noaptea?

- Mi-e foame, i-o retează prim-figurantul, și cînd mi-e foame nu izbutesc să gîndesc: gîndurile mi se întunecă, la fel ca Soarele tău. Hai mai bine să vedem stația. Cît e de mare. Cred că în cîteva ore am putea-o înconjura. Uneori îmi vine să alerg fără vreo țintă. Te ții după mine?

O ia la fugă înainte. Cînd se întoarce, îl vede pe cel cu piciorul rupt rămas mult în urmă. Acesta se apropie încet, proptindu-se în cîrje. Rolul lui e doar să-și tîrască zilnic piciorul de lemn prin sala mare a castelului. Are fruntea acoperită de broboane de sudoare.

- Deci piciorul tău..., îngaimă prim-figurantul.

- Da, răspunde cel cu piciorul rupt.

- Iartă-mă, spune celălalt, înfiorat. Iartă-mă, n-am crezut...

- Nu-i nimic, spune cel cu piciorul rupt. Nu-i nimic.

Ziua 4, scena 2.

Vicontele disco s-a întors.

E de neconceput, dar vicontele s-a întors din întuneric. S-a arătat la marginea scării aceleia de piatră, privind în jur precaut. Apoi a pășit pe platforma stației. Prim-figurantul încearcă să alunge cu mîna vedenia. Vicontele disco e mort de mult. Din teritoriul întunecat nu s-a mai întors nimeni. Cînd întreabă, prim-figurantul își simte gîtul uscat.

- Ce cauți aici?

- Am... venit și...

Vicontele își întinde mîinile spre el. Figurantul se retrage brusc, parcă atins de un ciumat.

Un scenograf de linie se ivește în fugă din spatele cabinelor. (Apariițile scenografilor sînt, de regulă, foarte oportune.) Se oprește, gîfîie, cu ochii injectați - încă nu s-a împăcat cu ideea că în fața lui nu-i un spectru, ci un om în carne și oase, care vorbește.

- Știu că n-o să mă credeți. Dar aș vrea să vă arăt ceva. Veniți cu mine.

- Unde?

- Pe scara aceea. Și vicontele arată treptele de piatră ce se pierd în întuneric.

Prim-figurantul și scenograful își aruncă priviri semnificative, e clar că vicontele... A ieșit din întuneric, poate din mlaștină. Ciudat. Nu e murdar de noroi, nu e nici măcar zgîriat; dar e pierdut definitiv.

- Și cum e? întreabă scenograful și-i face prim-figurantului cu ochiul, în sensul de: du-l cu vorba.

- De ce să vă mai spun eu, cînd puteți să vedeți singuri?

Scenograful de linie iese în fugă.

- Cred că știu cum e, spune figurantul. Soarele e tot electric, dar e foarte sus. Stelele sînt atît de strălucitoare, încît te ia groaza numai cînd le vezi. E o lume în care florile, femeile sînt atît de frumoase, încît toate de aici par false. O lume de vis.

- De unde știi? șoptește încet vicontele.

Figurantul îi examinează fața gălbejită, iluminată de un surîs. Un surîs care ajunge pînă la el dintr-un întuneric al conștiinței cu fulguranții de nebunie.

Vicontele devine febril:

- Vino cu mine. Vino să-ți arăt. Îl prinde de mînă, îl trage spre scară, pune piciorul pe prima treaptă.

Spaima se trezește brusc în figurant, o spaimă pe care n-o mai trăise pînă atunci, vicontele îl ține strîns de mînă, ar putea deveni violent, e un nebun, figurantul își smulge mîna dintr-a lui și-i spune blînd:

- Vin. Vin chiar acum. Trebuie numai să așteptăm puțin. Nu ne putem despărți de stație chiar atît de ușor. Sînt și ochi acolo, care sclipesc?

- Mulți. Dar să nu te sperii.

Ochii aceia din visul lui. Dar visul vicontelui era mult mai cumplit.

Ajutorul de regie și locțiitorul lui vin în fugă, împreună cu doi scenografi de linie care îl imobilizează pe vicontele de disco.

- Cum e? întreabă ajutorul de regie.

- Nu știu, crede că visul e realitatea și... invers, murmură prim-figurantul.

- Lașule! îi aruncă în față vicontele. Meriți pedeapsa cea mai grea: să rămîi aici, nu să fii expulzat. Prizonierului i se pare că închisoarea lui reprezintă întreaga lume.

Scenografii de linie îi pun cătușele, în timp ce vicontele îi privește calm:

- Voi toți meritați soarta unor prizonieri.

Ziua 5, scena 1.

Prințesa plînge. Știe că își strică machiajul, că plînsul ei nesăbuit va atrage mînia prințului și poate chiar sancțiuni materiale, pentru că șambelanul e cu ochii pe ea. Și prim-figurantului îi vine să plîngă. Îi pare rău că se desparte de ea, de toți ceilalți. Va supraviețui mai mult de o zi fără prezența lor? I-e rușine de incidentul stupid care l-a adus aici. Dacă n-ar fi fost pana de curent pe stație, încercarea lui condamnabilă de-a fura un sărut prințesei, pe întuneric...

Prințesa plînge nestăpînit, prim-figurantul își dă seama că n-a mai auzit astfel de plîns, că e plînsul ei natural, și nu prefăcut, ca în cazul expulzării vicontelui.

Ceilalți, masați într-un semicerc larg, îl privesc. Unii dintre ei, absenți, alții, compătimitori, alții, încruntați. Prim-figurantul face primul pas înspre scara pe care va coborî în gol.

- Nu încă! se aude din mulțimea care se retrage parcă în sine pentru a-l arunca în față lui pe cel cu piciorul rupt.

- Iartă-mă, poți să mă ierți? se lamentează el.

Are fața roșie de plîns.

- Te iert, prietene, îl liniștește prim-figurantul. Dar nu-mi dau seama pentru ce. Nu m-ai jignit niciodată.

- Lăsați-mă pe mine! izbucnește un strigăt. Cel cu paharul își face loc cu coatele, prin mulțime.

Se oprește în fața gloatei tăcute, amenințătoare, încearcă să convingă:

- Dispariția mea o să întristeze pe mult mai puțini.

Alte cîteva glasuri se înalță din mulțime:

- Nu! Destinul lui e altul! tună deodată în microfoane. Zarva scăzu, dar nu se potoli cu totul.

Drapat în negru, ca o pasăre de noapte, pîndind sus, pe colină, Regizorul așteaptă să se facă liniște. În depărtare, crepusculul solar își trăia ultimele clipe. Regizorul tuși, apoi glasul lui se înălță peste capetele mulțimii:

- Întunericul este polul negativ al luminii, haosul primar existînd datorită și datorită căruia există rațiunea evoluată, lumina, de-a pururi...

Glasul îi deveni melodios cînd trecu la ofrandele luminii.

Figurantul păși pe prima treaptă.

Atunci, în întunericul din fața lui se dezlănțui furtuna. Porni în întîmpinarea ei.

În pata de lumină, ceilalți dormeau din picioare. Ochi tulburi, cîte o sclipire, doar la gîndul patului cald. Șambelanul rînji sardonic: în sfîrșit, asasinul avea să-și facă datoria.

- Auziți! îi face atenți regizorul, de pe colină. *Semnele bune*. Cu capetele plecate, cu umerii lăsați, ascultă cu toții *semnele bune*. Munca le dă puține bucurii, dar semnele bune le trezesc în suflet o seninătate inexplicabilă. Poate e un sentiment gregar, uitat de mult. Zgomotele se întețesc. *Semnele bune* sînt mai puternice ca oricînd.

- În genunchi! strigă regizorul. În genunchi!

Rămîn așa, prosternați. Deasupra se sparge un nor și ploaia începe să li se scurgă pe fețe.

Ziua 5, scena 2.

Seara tîrziu, nu mult timp după ceremonia expulzării prim-figurantului, am fost chemat în turnul de control. Mă așteptau acolo Regizorul și cosmonautul. Nu se mai întîmplase ca Regizorul să facă o excepție pentru mine; el doar dădea indicații și era prezent la ceremonii. Asistentul de Regie făcea în locul lui totul. Am încercat să-mi întipăresc în minte chipul Regizorului, înțelegînd că prezența lui atît de apropiată - ne despărțea doar o masă - era șansa vieții mele.

- Scenaristule, îmi spusese, imediat după ce mă pofti să iau loc, scenariile tale sînt, în general, apreciate, oamenii se bucură să-ți transpună ideile în practică, scrisorile tale ajung la timp și sînt salutare - prin toate acestea munca și viața tuturor devin mai plăcute. Dar...

Am înțeles că fusese partea pozitivă. Urma cea negativă.

- ... trebuie să fii mult mai detașat față de personajele tale. Să nu mai istorisești nimic la persoana I! Persoana a III-a este singura care satisface condițiile obiective ale vieții!

Atunci scenaristul răspunse cam fără entuziasm:

- Bine.

- Mai e ceva: oamenii sînt nemulțumiți, unii din ei chiar revoltați. Simt în ei multă ură încă nedescătușată. Te rog să concepi scenariul unei revolte. Pot să-ți dau o sugestie. Sînt cîțiva care și-au cerut autoexpulzarea, ceea ce mi se pare absurd, pentru că numai tendința spre autoflagelare, impulsul euthanasic pot sta în spatele unei asemenea cereri. Crezi că se poate face așa ceva în termen de o lună, să spunem?

- Cred că da, răspunse scenaristul. Regizorul terminase cu el brusc. Iluminat de o idee, se întoarse spre cosmonaut. Cîteva clipe, privi dezaprobator spre gușa lui dublă. Încercă să prelungească, pe sub masă, curbura respectabilă a burții acestuia.

- Cosmonautule, începu Regizorul.

Cosmonautul se făcea tot mai mic în scaun.

- Oamenii ăștia așteaptă ceva! izbucni Regizorul. Așteptarea e un sentiment cosmic! Trebuie să facem pentru ei ceva hotărîtor și să știi că m-am gîndit la această posibilitate, cosmonautule! Făcu o pauză de efect, apoi adăugă: Trebuie să pleci în cosmos!

- Aștept de mult clipa asta, Regizorule. Sînt gata. Totul e pregătit în cele mai mici detalii pentru plecarea mea în ... cosmos. Aș putea afla, în sfîrșit, ce înseamnă ... cosmos? îl întrebă cosmonautul.

Radu Haraga

TREK-TREK-TREK

Caricatură de Nicu Gecse

Motto:
„Si Klingon non pereant Roma (Entreprise) non pereat"
(Sfîntul Augustin - De Civitatae Dei")

Aceasta este una din rătăcirile navei stelare Enterprise, care-şi continuă misiunea ei, aceea de a explora lumi noi şi ciudate, de a descoperi noi forme de viaţă şi noi civilizaţii, de a pătrunde prin efracţie acolo unde nimeni n-a mai ajuns pînă acum, în afară de klingonieni, romulani şi omul de staniu...

(Genericul este indescriptibil)

Decorul obişnuit al deck-ului 1 al Enterprise-ului; dezordine, mucuri de ţigară, scaune jupuite, etc, etc, etc.

Picard se răsuceşte către Deanna Troi şi îi spune:

– Consilier, văd că te-ai cam îngrăşat în ultima vreme. Este vizibil satisfăcut de agerimea sa.

Apoi abandonează tonul mieros şi se răsteşte la ea:

– Dă-i drumul! 30 de flotări!

Deanna tresare nedumerită:

– Poftim?

Căpitanul îşi aranjează uniforma, aparent preocupat de starea acesteia, după care insinuează:

– Consilier Deanna Troi, eu comand pe această navă.

Iar după 10 minute:

– Curaj, fată, mai ai doar 29.

De la pupitrul tactic, ofiţerul în retragere Worf, puternic mişcat de suferinţele tinerei femei, se decide s-o salveze.

– Alarmă roşie, căpitane! mugeşte el şi proiectează pe ecran un vechi film de război. Este o porcărie tridimensională alb-negru, iar Picard cu ochii strălucitori, uită îndată de Troi care se tîrăşte sub scaunul lui Riker.

Pe ecranul principal nava borgilor trage simultan cu toate armele pe care le posedă. În mod normal, asta ar trebui să facă praf întreaga Cale Lactee, dar dinafară totul pare un frumos joc de artificii multicolore. Cubuleţul borg se roteşte înnebunit, încercînd probabil să-l nimerească pe cameraman. Acesta este însă expert în extratereştri nervoşi, suprasolicitaţi de bătălii imposibile şi exploatează cu agilitate posibilităţile oferite de sindromul adaptării la stress al nonumanoizilor.

Căpitanul îşi freacă palmele încîntat de perspectiva înfruntării. Cu voce tunătoare, îi ordonă lui Worf:

– Scuturile sus!

– Scuturile activate! răspunde şeful securităţii.

– Scuturile mai sus! zice triumfător căpitanul.

– Cum naiba... bîiguie Worf.

– Insubordonare, ofiţer?

Worf începe să transpire, lucru destul de rar la un klingonian major.

– Scuturile jos!

Worf execută comanda cu îndemînare.

– Scuturile jos!

– Scuturile sus!

Degetele lui Worf fac minuni la pupitrul tactic.

– Scuturile jos!

Cadenţa ordinelor începe să crească în ritm exponenţial.

Cu toate acestea, Worf reuşeşte să ţină pasul. Jean-Luc se enervează şi ordonă enervat:

– Scuturilesusscuturilejosscuturilesus!

Picard chicoteşte triumfător către Worf al cărui chip este acoperit de sudoare şi de mîzgă:

– Am fost mai rapid ca tine, bastard klingonian!

În spatele lor, turboliftu' se deschide şi îl ejectează furios pe ofiţerul secund al navei. Riker se ridică de pe mochetă şi îşi scutură ceva praf imaginar de pe comunicator. Un demn început de chelie se profilează pe capul lui mare, de căpitan în devenire. La centura sa ghintuită se bălăngăne o chestie stranie. Cîteva femei din apropiere, care se ocupau cu feedback-ul sirenelor de poliţie din secolul 20, văd chestia şi încep să ţipe. Feţele lor se botesc îngrozitor.

Isterie generalizată în acel colţ al punţii de comandă.

– Alarmă roşie! tresare Picard, deşi cea de dinainte nu fusese anulată. Mîinile lui tremură, semn sigur al orgiei de cu o noapte înainte.

Riker se îndreaptă demn către locul său. Îndărătul lui, femeile se năpustesc în turbolift. Uşile acestuia se închid cu un pocnet sec, iar indicatorul acestuia clipeşte comutat pe OVERLOAD. Din interior se aud ţipete ascuţite, căci scripetele energetic s-a rupt şi elegantul agregat cade liber spre subsol.

Dar cu toţii ignoră asta şi stau cu ochii aţintiţi pe ofiţer. Acesta îşi ţine capul drept, iar în privire îi luceşte ceva neliniştitor.

Singurul care continuă să îşi exercite atribuţiile este Data. El nu are sentimente. Probabil însă că dacă l-ar vedea pe Riker ori s-ar înspăimînta, ori ar inventa legea zero a roboticii şi l-ar omorî urgent. Dar el rămîne impasibil la pupitrul său, calculînd traiectoria cometei Halley pentru ultimele 2 milioane de ani. E distracţia lui preferată, deşi Halley a fost topită şi utilizată pentru cocteiluri cu vreo sută de ani în urmă. Deh, Flota Stelară...

Riker se opreşte în mijlocul punţii. Ca handicapat, căpitanul îşi duce încet mîna la fazer.

– Căpitane, spune Riker, am inventat o nouă armă!

Toţi răsuflă uşuraţi şi se întorc la treburile lor. Un murmur general ia brusc fiinţă. Oamenii comentează veseli ultimul episod din „Deep Space Nine" sau se tachinează unii pe alţii. Cîţiva reaprind monitoarele şi-şi continuă partida de table începută cu computerul navei.

– Această armă, continuă ofiţerul, face să dispară chiar şi o planetă. Şi asta dintr-o singură lovitură.

Scoate arma neglijent şi dă să-i arate lui Picard cum funcţionează. Acesta dă plictisit din mînă.

– M-am săturat de invenţiile tale, Riker.

– Dar pe bune! face acesta.

Picard nu-i mai dă nici o atenţie. Se îndreaptă agale spre La Forge şi îl întreabă:

– Care sînt rezultatele analizei atmosferei?

– Păi...

– Haide, ce spun sondele?

La Forge oftează.

– Căpitane, planeta a dispărut. Pur şi simplu nu mai este.

– Cum aşa? se enervează căpitanul. Cum să dispară o întreagă planetă, aşa, din senin? Am văzut-o cu ochii mei. Doar dacă...

Picard se întrerupe brusc şi-l priveşte pe Riker. Acesta tocmai încearcă să dea o oarecare stabilitate chestiei care se bălăngăne şi al cărei capăt este îndreptat către cabina căpitanului.

– Riker dragă, de ce nu mă laşi pe mine s-o încerc?

– Parcă spuneaţi că nu vă interesează...

– Eu? Haide, fii serios omule, dă-o-ncoace s-o probez.

– Cu plăcere, zice ofiţerul şi i-o înmînează solemn.

Căpitanul caută din vedere un obiect de pe punte pe care să-l încerce. Nu trebuie să se obosească prea mult. Sub scaunul ofiţerului secund, cadavrul Deannei Troi zace contorsionat de spasme musculare.

– Biata femeie... murmură el. Eşti de acord, nu-i aşa că ar fi un sacrificiu minunat, chiar în spiritul consilierului, dacă i-am folosi trupul drept poligon de tir pentru această armă? îl chestionează Picard pe Riker.

– Desigur, se îmbăţoşează acesta. Cred că i-ar fi plăcut să ştie că v-aţi gîndit astfel la ea.

Picard îşi depărtează picioarele pentru a avea mai multă stabilitate şi îşi îndreaptă arma către cadavrul femeii. Tremură de această dată de nerăbdare.

– Care este declanşatorul, Riker?

– Nu are aşa ceva.

– Nu fi ridicol ofiţer, se răsteşte Picard. Doar nu vrei să spui că este o armă albă. Orice armă care trage din universul cunoscut are un declanşator.

– Aici e şpilul, căpitane. Trebuie să te gîndeşti la obiectul vizat, să-l urăşti cît poţi de intens. Arma captează energia psihică, o amplifică şi o focalizează spre obiectul vizat. Restul ţine de teoria grafurilor.

– Teoria cui? întreabă căpitanul.

Riker începe să rîdă. Cam forţat, dar rîde.

– Lasă, căpitane, tot Enterprise-ul ştie că ţi-ai dat doctoratul cu teoria grafurilor.

Picard rîde şi el, chiar mai forţat.

– Ah, da, desigur, spune el.

Apoi adaugă:

– Îmi va fi greu să fac asta cu Deanna. Am ţinut atît de mult la ea, la spiritul ei brav...

Aproape că-i dau lacrimile de fericire. Toată fiinţa lui dezminte cele spuse. Riker se preface că nu observă, ba chiar confirmă:

– Cu toţii am iubit-o domnule, dar niciunul dintre noi atît de mult ca dvs.

Picard îşi şterge ochii cu mîneca bluzei sale roşii. Este impresionat de întorsătura lucrurilor şi încearcă să n-o arate.

– Gata cu vorbăria, întrerupe el momentul de reculegere brusc instalat pe punte. Să vedem arma în acțiune.

Picard îndreaptă arma către corpul inert al fostei sale consiliere. Capătul armei se clatină amenințător spre trupul acesteia. Picard urlă ca o fiară înjunghiată. O flamă enormă țîșnește din teribila armă și îi cuprinde pe toți cei din încăpere, cu excepția lui Riker. Apoi flama crește, devine orbitoare, după care, trecînd de apogeul ei energetic, deviază cu 30 de grade longitudine și dispare centrată pe paralaxa stroboscopică a supermagistralei ionice a rotorului dreapta al navei. Toți ceilalți de pe puntea principală au dispărut în afară de Riker și de căpitan. La fel și echipajul navei.

-Extraordinar, spune Riker, la mine nu s-a văzut nimic. Strînge călduros mîna căpitanului.

-Sînteți o forță, domnule. Tăcere. Nu se aude nici măcar chițăitul țînțarilor scăpați din holodeck. Nici cel mai mic zgomot. Nimic. Picard apasă pe comutator. Aceeași liniște. Cei doi se privesc înspăimîntați.

-Computer, cere căpitanul, identifică-mă.

-Cerere de acces neautorizată. O picătură de sudoare cade de pe tîmpla acestuia.

-Ha ha ha, izbucnește deodată computerul, făcîndu-i să tresară înnebuniți. Te-am păcălit! Redevine brusc serios.

-Am glumit. Ce dorești, căpitane?

-Cîți oameni se găsesc pe această navă?

-Unu, doi, numără computerul.

-Cum au dispărut ceilalți?

-Există două posibilități, începe academic computerul, ca și cum ar explica teoria coardelor unor idioți congenitali. Ori au fost distruși de arma lui Riker, ori un fenomen necunoscut s-a produs simultan cu explozia armei și..

-Bineînțeles, se bagă Riker, a doua variantă e corectă.

-Eu n-aș paria, intervenì din nou computerul, enervat de întrerupere.

Riker continuă netulburat:

-Probabil că arma a rezonat cu cîmpul de antimaterie. Picard se așează pe fotoliul său și îi zîmbește.

-Uite, pentru că ești așa de deștept ai rămas aici, cu mine. Ce păcat că au dispărut cu toții. Erau niște incompetenți - aici se înflăcărează - niște imbecili notorii, dar oricum... Riker se așează și el.

-Știi ceva? zice Picardul. Îmbătrînesc. Tot mai des realizez că sîntem niște păsări care își au cuibul pe această insulă rătăcind la nesfîrșit prin univers - Enterprise... Cu un gest larg, arată roată restul navei.

-Și tot aici murim, ce trist... suspină el. Capul îi cade într-o parte. Intrigat, ofițerul îi ia pulsul. Zero.

-Infarct de miocard, murmură el. Apoi îi smulge arma din mînă și ordonă înverșunat:

-Computer, du-mă spre cea mai apropiată navă dușmană.

-Cu plăcere, răspunde acesta. Chiar mă oboseau simulările alea complexe ale tale din holodeck. Mi se scorojise și memoria internă, zău așa, iar noaptea aveam halucinații cu romulanii și cu vampirii tăi.

-Tu? întrebă neîncrezător Riker.

-Dar cine altcineva? răspunde computerul, în vreme ce-și ațintește toate videocamerele spre arma din mîna acestuia și încercă să-l urască măcar un pic. Se concentrează cît poate el de tare. Nimic. "Ce rău e cîteodată să fii cel mai puternic computer din galaxie..." meditează el. "O pasăre fără cuib - uau, ce metaforă am scos! Oare pot să și urăsc? Măcar un pic, te implor..." se roagă el Dumnezeului computerelor, oricare ar fi el.

Radu Haraga

18 ani, student în anul I la ISE, scrie de la 12 ani povestiri SF și poezii. A publicat un volum de versuri la editura ARTA - Iași. Premii: SUFLET pentru nuvelă, H. COANDĂ pentru povestire, AFSF pentru nuvelă și QUASAR pentru nuvelă.

- Înțeleg că ai început prin a scrie proză apoi poezie. Versurile sînt în vers alb sau în formă clasică?

- În vers alb. Am și poezii clasice, am și poezii experimentale.

- Poți să-mi spui o poezie scurtă?

„Evoluție.

Tîrîndu-se, pășind,
alergînd - clipind,
plîngînd, rîzînd
- uriaș muzeu coborînd
peste prăpăstii fără fund"

- De cînd ai început să te afirmi cu proză în cenaclu... înțeleg că ești membru al cenaclului Quasar?

- Textul care a luat cele două premii, *„Tu quoque, Michelangelo?"* a fost citit în Quasar acum două luni cînd am revenit efectiv pentru că simțeam nevoia unui cerc de valori care să-mi valideze calitatea textului.

- Cît de bune ți se par textele premiate în ultimul timp?

- Nu știu, n-am citit decît *„Crocodilul"* lui Liviu Radu, premiat la Botoșani, și nu mi s-a părut extraordinar, dar cred că, pentru nivelul concursului...

- Nu, eu nu mă refeream la textele tale: cît de bune, cît de sus le apreciezi?

- De la 0 la 10, le-aș aprecia cam cu 7,5.

- 7,5 la nivel național sau internațional?

- La un nivel personal, strict personal, care cuprinde tot.

- A cîta parte, din cît ai scris tu, reprezintă textele premiate?

- Nu știu. Mai am aproximativ 300 pagini, însă nu sînt de calitatea celor premiate; oricum, nu sînt destinate publicării - ideile respective am să le preiau și vreau să le retratez - am deja două planuri de nuvelă fiindcă mă prinde foarte bine nuvela.

- Alte activități, alte pasiuni în afară de SF ?

- Da, am destul de multe pasiuni: literatura, filosofia - citesc foarte mult pentru că numai așa pot să mă mențin în formă pentru scris; jocurile pe computer - mă pasionează foarte mult jocurile de strategie și literatura franceză.

- Vreun sport faci?

- Nu, nu - am făcut, dar nu mă mai duc pentru că... nu mai am timpul liber necesar. (Am făcut Quan Ki Do - arte marțiale).

– Consulți dicționarele?

– Dacă am nevoie, apelez la un Petit Larousse, la un Oxford Dictionary... Ca să scriu *„ȘOC"*, de exemplu, am folosit o hartă a Ierusalimului, o chestie despre Islam - este o aluzie despre sufism - am folosit destul de multe surse și terminologia de computer...

- Care ar fi , după părerea ta, rolul SF-ului?

- Sf-ul exercită o puternică acțiune indirectă asupra opiniei publice, mai ales că în ultima vreme a pătruns foarte puternic în mass-media, este foarte popularizat, și ăsta e un lucru bun pentru că autorii de SF, în primul rînd, încep să se afirme ca buni autori de literatură, chiar și în Statele Unite mainstream-ul începe să se amestece foarte mult cu SF-ul, deci este o chestie extraordinară și tocmai de aceea au o influență foarte puternică asupra publicului.

- Ce preț acorzi scrisului de literatură? Cît de sus, sentimental, plasezi creația literară în topul de activități umane?

- În topul activităților umane creația efectivă este cea mai importantă, iar creația literară este, eu știu? a doua, ca importanță, după creația științifică, pentru că ea formează personalitățile. În realitate, literatura are mult mai multă influență decît știința în sine. Consider că o carte bună poate să modifice total viața unui tînăr, pe cînd descoperirea fizicii sau a chimiei la o vîrstă mai fragedă nu o poate face în aceeași măsură.

- Cît timp pierzi pentru documentația științifică?

- Durează foarte mult cînd vreau să scriu ceva și am neapărată nevoie *(pot să stau și 4-5 ore) pentru documentație).* În general asta ar însemna cam o oră pe zi.

- Scrii direct pe computer, scrii pe mașină direct, îți place să scrii cu mîna ta, ești un grafoman, simți nevoia să scrii textul cu mîna ta, îți place cum scrii?

- Da, scriu de mînă pentru că îmi vine foarte greu să scriu pe computer - nu am abilitatea necesară și îmi vine foarte greu să scriu în afara camerei mele. Am o ambianță creată - am muncit destul de mult ca să-mi creez ambianța respectivă și acolo scriu cel mai bine - în liniște, sau, mă rog, îmi pun o casetă cu muzică electronică și scriu.

- Scrii pe muzică?

- Da, de foarte multe ori scriu pe muzică, mă ajută să mă concentrez mai bine.

- Există un ritm muzical pe care îl respecți în textele pe care le scrii sau asta nu este decît un fond ambiental - nu are nici o legătură cu ceea ce scrii?

- E o problemă mai complicată - există texte - ca în *„Quoque Michelangelo"* în care am încercat să imprim un ritm povestirii, dar există texte în care efectiv, cînd scriu, nu mai aud muzica. Mă las influențat indirect de ea subliminal, dar nu o folosesc în mod conștient pentru a-mi modela creațiile.

- Ți se pare fertilă ideea de a face parte dintr-un club UNESCO?

- Cred că are anumite avantaje... Eu nu văd niciunul deocamdată, dar îmi place foarte mult numele de *„club UNESCO"* și cred că este cumva un contact chiar dacă nu palpabil, cu exteriorul.

- Ce sentiment ai simțit față de concursuri? Ți se par plăcute, neplăcute, te inhibă?

- Nu, concursurile mă fac să fiu competitiv, mă incită să scriu foarte bine, în general sînt foarte multe texte pe care le-am scris pentru a dovedi cumva că pot să scriu mai bine decît alții și din cauza asta am participat la concursuri - nu am publicat decît două texte și, de fapt, numai unul este premiat și unul este mai vechi.

- Consideri că juriile de pînă acum cu care ai avut de-a face au corespuns așteptărilor tale sau ai trăit și sentimentul nemulțumirii față de unele jurizări? Ai parcurs și alte texte care au fost pe la concursurile unde ai participat? Ai trăit sentimentul că textele tale ar fi fost mai bune decît o parte din cele publicate?

- În primul rînd, n-am participat la toate cele patru concursuri cu cîte două texte și nu la toate am luat premiu - ar fi absurd - dar cred că jurizarea, de exemplu, la *concursul POZITRONIC '95* ar fi putut fi mai bună - ar fi putut fi mai eficientă.

- Primul text pe care l-ai trimis la un concurs - gestul a fost din proprie inițiativă, descoperind că există și astfel de concursuri, sau cineva de la cenaclu te-a îndemnat...

- În general, scriu, trimit, particip pe cont propriu.

14 mai 1995

A consemnat,

M. Grămescu

Florin Mircea TUDOR

INCURSIUNE ÎN ISTORIA LITERATURII

DRACULA

HORROR

16 Anul 1897 marchează o dată fundamentală pentru evoluția genului horror: publicarea romanului irlandezului Abraham (Bram) Stoker intitulat *Dracula* una din cele mai terifiante, dar și stranii lucrări de ficțiune ce a văzut vreodată lumina tiparului. Cu siguranță că este o povestire horror ce depășește cu mult perioada în care a fost scrisă - puritana epocă victoriană. Din paginile ei iau naștere imagini atît de ireale și legendare încît le putem considera drept alegorii. Așa cum arăta Leonard Wolf în *Introducere* la *The Essential Dracula,* Plume Books, Penguins, 1993, pag. VII, romanul lui Stoker pune în evidență lupte primordiale: tensiunea eternă dintre lumină și întuneric, dintre Dumnezeu și Diavol, alegoria complexă a sexului. *Dracula* este un roman gotic care-și trage seva din operele lui Horace Walpole, Ann Radcliffe sau Matthew G. Lewis, ca să nu mai vorbim de nuvela lui Polidori și de romanul-fluviu al lui James Malcolm Rymer sau Thomas Preskett Prest. De altfel, o parte din sursele lui Stoker au fost discutate în articolul *Dracula: Surse de inspirație,* publicat în JSF nr. 123, așa încît nu mai are rost să le menționăm acum. Ne vom opri doar la personajul central, Contele Dracula.

Deși după primele patru capitole, Dracula dispare din prim planul acțiunii, figura sa malefică este întotdeauna prezentată pentru a-i teroriza pe ceilalți. Stoker și-a descris eroul cît mai dramatic cu putință într-un portret memorabil: „Avea obrazul vulturesc, cu nasul coroiat și foarte subțire, cu nările foarte arcuite și proeminente, fruntea boltită, mîndră, cu păr rărit la tîmple și bogat în restul capului. Sprîncenele, foarte groase, aproape că se întîlneau la rădăcina nasului, stufoase și răsucite. Gura, cît se putea vedea sub mustața groasă, părea încremenită într-o expresie crudă, cu dinți deosebit de albi și de ascuțiți, ieșind peste buzele a căror roșeață neobișnuită vădea o vitalitate uimitoare pentru un bărbat de vîrsta lui. În rest avea urechile palide, cu vîrfurile extrem de ascuțite, bărbia largă și puternică, obrajii fermi. Totul de o paloare exraordinară.../ Palmele îmi apărură butucănoase, cu degete groase și scurte... Avea păr în podul palmei. Unghiile erau lungi și fine, tăiate ascuțit.../ respirația îi mirosea urît" *(Dracula,* Ed. Univers, București, 1990, pag. 56-57). Dracula era un bărbat „înalt, cu obrajii rași dar cu o mustață lungă și albă, îmbrăcat în negru din cap pînă-n picioare, fără o pată de culoare" (idib., pag. 54). Ca personaj de ficțiune, Dracula combină cîteva „calități" preluate de la personaje reale (Vlad Țepeș - portretele lor sînt asemănătoare, după cum arată Clive Leatherdale, *Dracula: The Novel And The Legend,* Desert Island Books, Brighton, 1993, pag. 103; Elisabeth Bathory) dar „îmbogățite" cu elemente ce pot fi întîlnite la toți vampirii literari ai epocii (lord Ruthven, Sir Francis Varney, Carmilla), în marile mituri ale literaturii romantice (Faust, Olandezul zburător, Evreul rătăcitor) și în folclorul european. Ca majoritatea vampirilor literari, Dracula aparține nobilimii, lăudîndu-se că are în vine sîngele lui Attila (trad. rom. pag. 69); disprețuiește oamenii obișnuiți, vorbește cîteva limbi (engleza chiar mai bine decît Van Helsing) și uneori se îmbracă cu un rafinament aparte: mănuși albe din piele de căprioară, pălărie de paie, neomițînd să aibă la el o perie de haine și un pieptene (pag.344). Și totuși îi lipsește acea „calitate" înnăscută a nobilului englez, dar și obiceiurile celor din înalta societate a vremii: mănîncă și bea ponderat, nu umblă după femei (bineînțeles în sensul obișnuit al cuvîntului), nu face paradă de haine la modă, nu dă recepții somptuoase. De fapt, preferă să „locuiască" într-o proprietate gotică în ruină - domeniul Carfax, iar în țara sa de baștină într-un castel părăginit, lipsit - în ambele cazuri - de un element esențial pentru un aristocrat: servitorii (pag. 681). Personalitate puternică, Dracula trece prin toate emoțiile posibile: pasiune, ură, mînie, trufie, vanitate. Nu cunoaște frica, este nemilos, viclean, dar și deștept bătînd în retragere atunci cînd își dă seama că sorții îi sînt potrivnici (pag. 327, 351). Prezintă anumite caracteristici ale vampirilor amintiți în folclorul diferitelor popoare, în special în ceea ce privește legătura dintre vampiri și oameni lup: urechi ascuțite, canini proeminenți, mîini butucănoase cu degete groase, păr pe palme, unghii ascuțite. Ochii îi strălucesc într-un roșu aprins („luceau în ei flăcările roșii ale iadului" - pag. 79) iar mirosul pe care îl degajă este uneori pestilențial, caracteristic mai degrabă animalelor decît oamenilor. De altfel, contele posedă o serie de abilități specifice animalelor, reptilelor sau păsărilor; poate urca pe zidul unui castel, ținîndu-se doar în degetele de la picioare și de la mîini, exact ca o șopîrlă (pag. 75); mai tîrziu, mișcările îi vor fi de panteră (pag. 349) iar privirea îi va deveni „rece ca un dispreț leonin" (pag.350). Dracula controlează formele mai inferioare ale lumii animale, precum șobolanii, liliecii și lupii, „copiii nopții" (pag. 57). Pielea îi este „rece ca gheața" (pag.55), nu se reflectă în oglindă (pag.65), iar atunci cînd stă în fața focului, nu împiedică privitorului să vadă perfect flăcările. Nu-și poate impune prezența asupra viitoarei victime dacă aceasta nu consimte de bună voie să-i devină „complice": „- Fii binevenit în casa meal Intră de bună voie, nesilit de nimeni". (pag. 54). Contele posedă o mare putere fizică și rapiditate a mișcărilor, își poate hipnotiza victimele, iar în anumite cazuri este capabil de transfer psihic. Este în stare să vadă în întuneric (pag.285), să se transforme într-un lup (pag. 285), cîine sau liliac (pag.154) sau să se dematerializeze pentru a deveni o ceață subțire și albă (pag.331-332). Doarme și se trezește la ore precise, răsăritul și apusul soarelui fiind calculate la secundă (pag. 286). Deplasarea liberă îi este împiedicată de apele curgătoare pe care le poate trece doar în perioada dintre flux și reflux (pag.286). În timp ce doarme, contele pare a fi mort, ochii îi sînt închiși, nu face nici o mișcare, nu respiră, n-are puls, iar inima nu-i bate (pag.89). Ca orice vampir, Dracula se dă înapoi din fața crucifixului - simbol al credinței creștine în victoria lui Dumnezeu asupra Diavolului - și a azimei sfinte a împărtășaniei (pag. 327). Ciudat este însă faptul că, în contradicție cu credințele folclorice, „nu-și poate afla pacea într-un pămînt golit de amintiri sfinte" (pag. 287), inovația lui Stoker făcînd și mai dificilă descoperirea ascunzișului său. Și tot în contradicție cu credințele populare, Dracula este imun la razele soarelui, neputînd fi distrus de acestea. De îndată ce își reface puterile cu sînge proaspăt, el poate hoinări liniștit pe străzile Londrei ca orice muritor de rînd.

Trebuie însă să aibă grijă ca la apusul soarelui să se afle în locul și sub forma în care dorește să apară în ziua următoare; altfel trebuie să aștepte momentul precis al amiezii sau al apusului pentru a realiza transformarea dorită. Nu este prea clar cum a devenit Dracula vampir - oricum nu prin „mijloacele" obișnuite descrise în folclor. Stoker consideră că Dracula are anumite legături cu „necuratul" (pag. 287), învățînd magia la Scholomance, lîngă Hermannstadt (Sibiu) (pag.287, 346).

Așa cum menționează Clive Leatherdale (op. cit., pag. 107), patronul acestei „academii mitice" era însuși diavolul care-și instruiește învățăceii în secretele cele mai întunecate ale naturii: tunete, fulgere, limbajul animalelor, vrăji. Învățăceii erau admiși în grupe de cîte zece; după ce terminau studiile, nouă plecau acasă iar al zecelea era luat de diavol drept plată, devenind ajutorul acestuia și putînd distinge (ca și Dracula) flăcările albastre ce dansau prin păduri deasupra locurilor în care - conform legendelor - se aflau comori (pag. 60-61). Resursele de care dă dovadă contele sînt enorme; astfel inteligența sa a supraviețuit „morții fizice, deși se pare că memoria nu i-a rămas intactă" (pag. 346); uneori aceasta este „puerilă" dar ea lucrează „neîncetat" (pag. 347). Puterea lui crește pe măsură ce acțiunea se precipită. La început el este un bătrîn precaut, nesigur încă pe forța pe care o are, pentru ca apoi aceasta să atingă valoarea optimă pentru un vampir. Deși „mort" el nu vorbește niciodată despre viața-de-dincolo-de-moarte pe care se presupune că ar trebui s-o cunoască, așa încît se pare că mort îi este doar corpul, mintea netrecînd niciodată dincolo de experiențele întîlnite pe Pămînt (cf. Leatherdale, pag. 108). „Viața lui Dracula nu depinde neapărat de cantitatea de sînge pe care o ingurgitează în fiecare zi; e adevărat că acesta îl transformă dintr-un bătrîn cu părul și mustața albe (pag.54) într-un tînăr chipeș și cu părul și mustața negre (pag. 218). El nu moare dacă nu se „hrănește" în fiecare zi pentru că sîngele este doar un mijloc pentru a-i asigura putere, nu viață. Pentru a-și obține „fluidul vital" recurge întotdeauna la femei, „acțiunea" respectivă avînd o accentuată nuanță sexuală; nici Renfield și nici slujitorii săi țigani nu sînt surse de obținere a sîngelui (în ceea ce privește echipajul de pe vasul Demeter, nu este clar dacă îi omoară pur și simplu, dacă le suge sîngele sau dacă ei sar singuri peste bord cuprinși de teroare). Victimele sale femei devin sclave pe care le poate manevra după bunul plac: „Femeile voastre... sînt de pe acum ale mele și prin ele și voi și alții veți fi ai mei - creaturile mele, care îmi veți îndeplini poruncile și veți fi șacalii mei cînd voi avea nevoie de hrană" (pag. 351).

Intenția declarată a contelui este de a stabili un imperiu al vampirilor în Anglia, ajutat de legile democrate ale acestei țări: „Sînt nerăbdător să străbat forfota străzilor grandioasei voastre capitale, să mă pierd în vîrtejul și în îmbulzeala omenească, să împărtășesc viața, schimbările și chiar moartea, tot ce fac și simt ei" (pag.59); aliatul său cel mai de nădejde va fi „îndoiala oamenilor înțelepți" (pag. 365) în timp ce el se va distra, jucîndu-se pur și simplu cu muritorii de rînd și îndemnîndu-i la acțiune contra sa. Să fie oare plictisit de viață așa cum erau majoritatea aristocraților acelor vremuri, sătui să aibă totul de-a gata și doritori - ca orice englez care se respectă - de ceva „activități sportive"? De altfel nici nu este clar dacă Dracula este distrus pentru totdeauna (pag. 424); Harker și Morris folosesc contra sa nu un piron de lemn cum ar fi trebuit, ci pumnale de oțel; nu i se taie capul, iar trupul nu-i este ars, ci se transformă în pulbere (să ne amintim însă că vampirii se puteau dematerializa, transformîndu-se de bună voie în „fire plutitoare de praf", pag. 86). Să fi avut oare Stoker intenția - din păcate nerealizată - de a scrie și o urmare? Poate n-o vom ști niciodată. Dar de acest lucru au avut grijă o serie de scriitori ai secolului nostru care și-au imaginat o serie de urmări. Printre ei îi putem menționa pe R. Chetwynd-Hayes *(The House of Dracula),* Peter Tremayne *(Dracula Unborn, The Revenge of Dracula, Dracula, My Love),* Fred Saberhagen *(The Dracula Tapes, The Holmes-Dracula Files, An Old Friend of the Family, Thorn, Dominion, A Matter of Taste, A Question of Time, Seance for a Vampire).*

– VA URMA –

Programul manifestării „IN MEMORIAM: DAN MERIŞCA" (17-19 noiembrie '95)

Vineri, 17. 11.1995:

10-16: Gală video

16.30-19: „Pe coordonatele criticii de SF" - sesiune de critică literară condusă de Liviu Antonesei şi Constantin Pricop.

20.30-22: Deschidere festivă: „SF-ul românesc între estetic şi politic". Dezbatere asupra actualelor forme de manifestare a SF-ului românesc, mediatori Alexandru Mironov şi Cristian Tudor Popescu.

22-02: Cenaclul cenaclurilor. Conduce scriitorul Mihail Grămescu.

Sîmbătă, 18.11.1995:

9.30-11.30: „SF media" - emisiuni SF locale şi naţionale la radio şi T.V. Mediatori Dan Popescu şi Lucian Băbeanu

11.30-12: Vernisajul expoziţiei de grafică şi carte SF. Prezintă Radu Gavrilescu

12-14: „Călătorie în fantastic şi fantezie simulativă" - exerciţiu de creativitate SF pe trei tematici, la alegere: basm, mit, utopie. Iniţiază discuţia Liviu Măgureanu, Corina Sandu şi grupul „Micul print".

16.30-18: Supernova 100: cititorii faţă în faţă cu redactorii. Mediatori Dan Frînghiu şi Dan N. Doboş.

18-20: „Dan Merişca, omul şi opera". Conduc dezbaterea Lucian Merişca şi Sorin Simion.

20-23: Masă festivă cu ceremonia de premiere a concursurilor tematice (literar şi de grafică), program artistic-muzical („Quasar Space Fluid") şi bîrfotecă.

23-01: Şedinţă omagială a cenaclului „Quasar". Conduc Lucian Merişca şi George Ceauşu.

Duminică, 19.11.1995:

10-12: „Noi şi ceilalţi" - conferinţă ştiinţifică şi CNI-stică (Mandics Gyorgy şi Peter Leb);

12-13: Vizită la Galata.

13-13.30: Închiderea manifestării.

CONCURSUL DE GRAFICĂ

Pentru concursul de grafică din cadrul „Zilelor", vă propunem, la alegere, una din următoarele două teme:

1. *Femeia în oraşul imaginar;*
2. *Navă spaţială organotronică.*

POŞTA REDACŢIEI

Ana-Veronica MIRCEA (Focşani) - Şi de la noi către tine *toate cele bune!* Şi, cum s-ar spune *să trăieşti, să mai scrii!* "Sunătorii" sînt oarece drepturi de autor cumulate.

Petru IAMANDI (Galaţi) - Într-adevăr, cele cinci traduceri (împreună cu multe alte scrisori sosite în aceeaşi perioadă) s-au rătăcit definitiv datorită tombolei Antenei 1 (care are aceeaşi adresă cu noi). Ar fi bine să le reexpediaţi.

Radu Pavel GHEO (Timişoara) - Mai dă şi tu un telefon, un fax, noroc, "Bună seara!" etc. Chiar aşa? Contactează-mă urgent că trebuie să discutăm ceva important (miercuri seara, 8 nov. mai precis). Poate îţi aranjezi să mergi şi tu la Quasar, de data asta.

Claudiu COŢA (Deva) - Din păcate desenele nu numai că nu sînt publicabibile, dar demonstrează şi o extrem de aprofundată... necunoaştere a anatomiei. În plus, linia este nesigură, haşurile neglijente, compoziţia aproape că nu există şi ţi-aş mai spune, dar nu prea am spaţiu. Cumpără-ţi o *Anatomie artistică*, încearcă să urmezi un curs de desen... şi-om mai vedea

Andronov Taroş (Bucureşti) - Da, şi?

Daniel DRĂGAN (alias Vlad Ţepeş jr. din Cîmpina) - Aştept desenul ăla, lucratu'. Manuscrisele nedactilografiate nu le citesc decît dacă sînt scrise citeţ şi cel puţin cu stiloul sau pixul, nicidecum cu creionul.

Cristian BĂLŢĂŢESCU (Bacău) - Ideea nu este deloc nouă; cred că toţi cei care ne bălăcim prin genul ăsta am abordat-o sub o formă sau alta. Pentru un începător ai destule lucruri bune în text. Mai trimite.

Cătălin GĂNESCU (Piatra Neamţ) - "Potopul", din păcate încă nu este publicabilă: finalul e extrem de slab şi previzibil (iar dacă nu eşti capabil să refaci, atunci de ce mai scrii?). "Moarte", în schimb, a fost o surpriză deosebit de plăcută; o să apară. Deci, repejor, expediază-mi una bucată biografie (dacă ai un fax la îndemînă e perfect - 01/312.99.44) pentru că textul l-am dat deja la cules. P.S. Trimite şi o fotografie.

Luminiţa COJOACĂ (Turnu Severin) - Mai bine (fiindcă tot vrei să stăm de vorbă en tête à tête) aşteaptă să ne vedem (într-o miercuri) decît să-ţi scriu acum părerea mea despre texte, crede-mă, e mai bine pentru tine.

Andrei MASLAEV (Brăila) - BA!

Matei-Alexandru MOCANU (Zimnicea) - Ţi-a venit şi ţie vremea, aşa că înfige-ntr-un plic o fotografie şi o prezentare cît mai detaliată şi expediază-le urgent pe adresa cunoscută.

Dorian ANDONE (Galaţi) - Valabil şi pentru tine răspunsul de deasupra.

Dan SOCIU (Botoşani) - Aşteptăm lucruri mai serioase de la tine nu pastile scrise în timpul orei de matematică.

Sever-Daniel COVACIU MARCOV (Oradea) - După un debut aşteptăm lucrări serioase şi lucrate. Aşa că...

Mircea CĂRBUNARU (Brăila) - Un text prea lung pentru o miză atît de mică. Dar ceva fir literar se găseşte. Mai trimite.

Dan-Alexandru RĂDULESCU (Bucureşti) - Cred c-ar trebui să frecventezi unul dintre cenaclurile bucureştene, cred că cel mai convenabil pentru tine ar fi *Solarisul.*

Felix CHRYSLER (Ploieşti) - Nu, textul nu mai există, dar pentru încă două săptămîni ţi-l mai păstrez pe ultimul trimis (îl poţi recupera sîmbătă, după ora 12.30, la barul Rossi Boss din Ploieşti). Ceea ce faci tu nu poate purta numele de literatură, ci de grafomanie; din acelaşi motiv, probabil, vei aştepta mult şi bine un răspuns de la Pygmalion.

POŞTA REDACŢIEI

Robert David

Naşterea unui nou cenaclu

Cenaclul bucureştean „String" nu mai are nevoie de nici o prezentare. Joia, începînd cu ora 18, la „Ecran Club", îşi dau întîlnire mari nume ale literaturii SF din ţară. Este de ajuns să-i pomenim pe Mihail Grămescu, pe Liviu Radu, Costi Gurgu, Ana-Maria Negrilă, Mihaela-Muraru Mîndrea sau Adrian Preda. Aceştia sînt cîţiva dintre consacraţi.

Printre ultimele apariţii pe scena literaturii de anticipaţie, oameni care au reuşit să ia cîteva premii sau să publice, se numără Emil Adrian Nims, Anca Amuzescu şi autorul acestor rînduri. Toţi trei sînt membri ai STRING-ului.

O idee mai veche a prins contur zilele acestea. O idee curajoasă şi, de ce să n-o spunem, foarte frumoasă. S-a născut primul pui al STRING-ului.

Sîmbătă, 21 octombrie 1995, ora 10, la Boldeşti-Scăieni, judeţul Prahova, în incinta Casei de Cultură Scăieni, acolo unde o inimă doamnă bibliotecară, Eugenia Ilie, a răspuns cu căldură rugăminţilor mai multor fani, a avut loc prima şedinţă a cenaclului literar „Satelit-String". S-a citit mult, s-a discutat şi s-a hotărît ca în luna decembrie a acestui an să organizeze Zilele „Satelit-String".

Salutăm toate cenaclurile din ţară şi, pentru că sîntem la început, aşteptăm veşti de la voi, fanzine, sfaturi şi prietenie.

P.S: Şedinţele au loc din două în două săptămîni, sîmbăta, de la ora 17.

Adresa:

Cenaclul SATELIT-STRING
Biblioteca Orăşenească Scăieni
str. Bucovului, nr. 7
Boldeşti-Scăieni, jud. Prahova, cod 2085